Retouradres : Gilbert Cant Per-straat 88 9120 Haasdonk

Afgiftekantoor :
9100 Sint-Niklaas 1
P708696

bpost
PB-PP | B-3/5052
BELGIE(N)-BELGIQUE

't GROENE WAASLAND

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift
34ste jg - nr 4; september 2014 - nr 186

Werk mee aan een groener Waasland !

Abonneren kan door
7 Euro over te schrijven
op BE64 0001 7098 7152

NATUUR EN MILIEU

IN HET WAASLAND

Terwijl de natuur zich volop aan het voorbereiden is op de komende winter, beginnen wij ons meer en meer zorgen te maken over de energievoorziening tijdens die koude en donkere periode.

Nu blijkt dat onze kerncentrales toch niet zo veilig meer zijn en kernenergie niet onfeilbaar is, bevindt het Belgische energiebeleid zich op een kantelpunt. België moet nu inzetten op een nationaal energieakkoord tussen producenten, netwerkbeheerders, consumenten, vakbonden en milieuorganisaties. Zoals je in verschillende artikels van ABLLO kan lezen moet **hernieuwbare energie en energiebesparing** hierbij centraal staan. Dit is niet alleen nodig in het licht van de klimaatverandering, maar ook nog eens de goedkoopste oplossing om onze energiebevoorrading op langere termijn te verzekeren. Daarnaast moet er veel sterker ingezet worden op de uitbouw van een Europees energienetwerk om het toenemend aandeel hernieuwbare energie te integreren.

Van onze overheden mogen we verwachten dat ze in België een duidelijk investeringsklimaat creëren voor ondernemers die willen investeren in duurzame energie. Zo zijn investeerders zeker van een redelijke en voorspelbare return.

Het bericht dat NVA liever inzet op de bouw van nieuwe kerncentrales, is in deze context moeilijk te begrijpen. Ook de optie om de oudste kerncentrales langer open te houden is geen gunstig signaal naar investeerders toe.

Het internationaal energieagentschap (IEA)verwacht dat **de groei van hernieuwbare energie door deze politieke onzekerheid zal stilvallen** na 2014. Zo dreigen we onvoldoende hernieuwbare energie te produceren in het licht van de klimaatdoelstellingen. Dit is ook voor de beleidsmakers in België een niet mis te verstane boodschap (bron: BBL).

AFSCHEID VAN HERMAN BOONS

Op 24 juni 2014 is Herman plots overleden.
Hij was een groot natuurbeschermer. De door hem gecreëerde tuin is een pareltje om in rond te wandelen, maar waarschijnlijk nog bijzonder veel aangenamer voor alle insecten, vogels en kleine dieren die hier een plekje vonden. Elk hoekje is uitgekiend en voorbereid. Overal hangen nestkasten. De bloemen en planten zijn uitgekozen in functie van het dierenwelzijn.

We kunnen rustig stellen dat Herman "leefde" voor de natuur. Dag en nacht zette hij zich hiervoor in. Hij was bekend voor zijn "recht door zee" zijn, geen omwegen, geen compromis. Maar hij kon ook een peperkoeken hart tonen als er kinderen op uitstap kwamen in zijn tuin en hij hen de vele geheimen van de natuur kon vertellen. Velen van ons kennen hem. Wij zullen hem missen.
De natuur heeft een groot beschermer verloren.

Nine van Hoyweghen

VALLEN WE ZONDER ELEKTRICITEIT DEZE WINTER?

De afgelopen weken gaat er geen dag voorbij of er wordt gesproken over een mogelijk elektriciteitstekort voor de volgende maanden.

Het is een schande dat NVA de bouw van een nieuwe kerncentrale durft te overwegen!!
Bovendien gaat het langer open houden van onze oude centrales de bevoorrading juist onzeker maken omdat ze meer en meer te maken gaan krijgen met defecten.

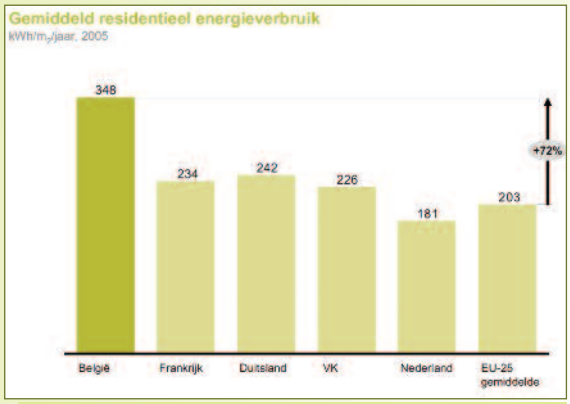

Fig. 1: Gemiddeld residentieel energieverbruik in kWh/m²/jaar in België en enkele andere West-Europese landen.

We weten dat Belgische woningen nog altijd 72% meer energie verbruiken dan het Europees gemiddelde (Fig.1).
Enerzijds moet dringend ingezet worden op een duurzaam woonbeleid (zie aanbevelingen BBL) maar anderzijds moet ook onmiddellijk ingezet worden op een optimale energiebesparing en energie efficiëntie.

Het Vlaamse beleid is al jaren te weinig gericht op het energiezuinig maken van de bestaande woningen (zowel de eigendomsmarkt als de verhuurmarkt)

Elke eigenaar moet natuurlijk ook zijn eigen verantwoordelijkheid opnemen en niet wachten op de overheid. Elektrische verwarming wordt thans verboden voor nieuwbouw maar er zijn nog zoveel woningen, geen lage energiewoningen, die elektrisch verwarmd worden. Een systematische omschakeling van elektrische verwarming is dus een prioriteit.

Even belangrijk is de aanpassing van ons gedrag; nog altijd wordt er verspillend en slordig gebruik gemaakt van onze energie.

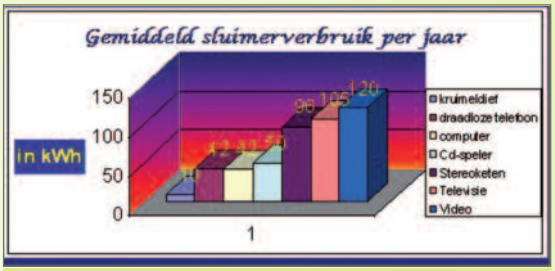

Fig. 2: het gemiddeld sluimerverbruik per jaar. Dit schommelt rond de 100€/jaar of 10% van het totale verbruik.

Wat is belangrijk:

- **Het sluimer verbruik tot een minimum herleiden zowel in huishouden, KMO's, Industrie, openbare besturen,.... (Fig.2)**
- **Het verwijderen van nutteloze elektrische toestellen.**
- **Het vervangen van oude, energieverspillende toestellen (diepvriezer, koelkast, warmwaterboiler, verwarmingsketel,...**
- **Het efficiënt gebruiken van toestellen.**
- **Het inzetten op een energiezuinige openbare verlichting in alle sectoren.**

Enkel al deze maatregelen zullen ervoor zorgen dat we de komende maanden zonder elektriciteitsproblemen doorkomen. Tegelijkertijd kan de geplande kernuitstap behouden blijven.

Om naar een klimaatneutrale maatschappij te evolueren moet ieder van ons zijn verantwoordelijkheid opnemen en zo snel mogelijk, beter vandaag dan morgen, 'inspanningen' naar eigen kunnen leveren.

De campagne 'Energiejacht' van de BBL helpt burgers inzicht te krijgen in hun energiefactuur en om energie te besparen. Tijdens de vorige campagne bespaarden de deelnemende gezinnen gemiddeld meer dan 150 euro (of 11,51%) op hun energiefactuur.
Iedereen kan deelnemen, individueel of in groep.
Meer info:

Jenny De Laet, Beleidsmedewerker ABLLOvzw

ABLLO vzw

PIEKVERBRUIKEN VERMINDEREN

(Open) brief

Aan het college van Burgemeester en Schepenen

Beste Burgemeester,
Geacht College,

U vindt als bijlage bij deze brief een persmededeling waarin ABLLO vzw oproept **om het piekverbruik komende winter (en dan vooral tussen 17u en 20u) mee te helpen verlagen.**
De bedoeling is om de kans op **black-outs en brown-outs** te verkleinen, door precies op die cruciale ogenblikken het stroomverbruik ook voor de openbare verlichting te verminderen.
Concreet stelt ABLLO vzw voor om ook in Uw gemeente de openbare verlichting nooit nog op volle kracht te laten branden, maar altijd op nachtregime te schakelen.
In uw gemeente start die halvering van de verlichting vandaag wellicht pas om 22 uur (of om 23 uur) tot 6 uur in de ochtend.

Door de straatverlichting ook in die avonduren te halveren, wordt er substantieel bespaard op elektriciteit, en dus ook op de elektriciteitsfactuur.
Een stad als Sint-Niklaas bijvoorbeeld, dooft om 22u00 circa 2500 straatlampen met een totaal vermogen van circa 250 kilowatt. Voor een landelijke gemeente als Sint-Gillis Waas gaat het om 892 straatlampen met een totaal vermogen van circa 119 kilowatt.
Dit lijkt ABLLO vzw een beter alternatief dan tijdelijk helemaal geen openbare verlichting meer wegens stroom tekort.

Geachte burgemeester en Schepenen, wil ook Uw gemeente de openbare verlichting halveren tijdens de gehele nacht tijdens komende wintermaanden ?
ABLLO vzw vraagt dan ook aan uw bestuur om hiervoor bij Eandis snel de nodige aanvragen te doen, zodat tijdig de nodige technische maatregelen kunnen worden genomen.
Wil U ook ABLLO vzw op de hoogte houden van uw beslissing terzake ?

Met vriendelijke groeten
Namens de Raad van Beheer van ABLLO vzw

Erik Rombaut Willy Van Overloop

ABLLO vzw

VERMINDER DE OPENBARE VERLICHTING NIET ALLEEN 'S NACHTS, MAAR OOK IN DE WINTERSE AVONDUREN.

Black-out ?

Er was de afgelopen maanden veel te doen over de mogelijke gevolgen van het stil leggen van de kerncentrales Doel 3 en Tihange 2 (deze beide centrales zijn samen goed voor tussen 15% en 20 % van de Belgische elektriciteitsproductie).

De federale energieregulator CREG waarschuwde afgelopen zomer al voor mogelijke black-outs in een strenge winterperiode, tijdens de piekmomenten. Dat werd prompt ontkend door de bevoegde staatssecretaris Melchior Wathelet.

Het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) bood intussen aan het systeem van "demand response" uit te breiden. Dat houdt in dat grote bedrijven zichzelf op piekmomenten tijdelijk en kortstondig afschakelen van het elektriciteitsnet om zo stroomonderbrekingen en problemen met de bevoorrading te voorkomen.

Ook hebben de hoogspanningsnetbeheerder Elia en de staatssecretaris een winterplan klaar. Dat winterplan bestaat uit drie stappen, die afhankelijk van de ernst van de situatie zouden worden ingezet:

Winterplan en Brown-out.

In een eerste stap zou Elia de bevolking oproepen om minder te verbruiken in de vooravond, wat in de donkere winterperiode het piekmoment is voor elektriciteitsverbruik (tussen ca 17u00 en 20 uur) Men vraagt dan de vaatwasser, de wasmachine of de droogkast niet te gebruiken, de strijk uit te stellen of niet te koken met de elektrische oven.

Mocht dat niet volstaan, dan kan de regering middels het winterplan een tijdelijk verbod opleggen om elektriciteit te verbruiken voor bepaalde doelen. In het ergste scenario koppelt Elia gezinnen in meer landelijke gebieden enkele uren af, om een complete panne (met domino effecten) te voorkomen. Dat wordt door Elia een 'brown-out' genoemd. De grootsteden zouden daardoor pas in uiterste nood zonder elektriciteit worden gezet.

Openbare verlichting

In vele Belgische gemeenten is er een goede gewoonte om in de nachtelijke uren de verlichting te verminderen door een gedeelte van de straatlampen uit te schakelen. Vaak gebeurt dat tijdens de nachtelijke uren tussen 22u00 en 6u00. In veel gemeenten is dat ingegeven door milieubekommernissen, financiële overwegingen en respect voor duisternis. Dat betekent dat de openbare verlichting, nu de donkere winterse periode aanbreekt (zaterdag 1 december start de meteorologische winter), overal op volle kracht brandt tussen ca 17u00 en 22u00. En dat is nu nét de periode van piekverbruik, volgens de CREG en Elia.
De BBL en ABLLO vzw stellen daarom voor om de openbare verlichting tijdens de donkere komende winterweken nooit op volle kracht te laten branden maar ook in de avondpiek te verminderen. Als men bedenkt dat 1 doorsnee straatlantaarn toch algauw een vermogen heeft van 100 Watt en meer kan men toch snel enig effect op de piekvraag sorteren van deze ook technisch zeer haalbare maatregel. Een stad als Sint-Niklaas bijvoorbeeld, dooft om 22u00 circa 2500 straatlampen met een totaal vermogen van 250 kilowatt. Voor een landelijke gemeente als Sint-Gillis Waas gaat het om 892 straatlampen met een totaal vermogen van 119 kilowatt. Het doven van de verlichting is natuurlijk slechts één van de mogelijke maatregelen die onze piekvraag kunnen terugdringen. De milieubeweging vraagt om over het algemeen veel meer werk te maken van maatregelen om de energie- en piekvraag in alle sectoren te verminderen (woningen, tertiaire sector en industrie). Ook daar is er nog een zeer groot potentieel.

Alleen winnaars

Eigenlijk is door deze eenvoudige winter maatregel iedereen winnaar: de lichthinder wordt enigszins ingeperkt, zonder dat de verkeersveiligheid in het gedrang komt. Dat is uiteraard wél het geval bij brown-outs, want dan is er eenvoudigweg geen straatverlichting meer wat evident leidt tot gevaarlijke situaties. Bovendien is het een goede zaak voor het verminderen van de zware verlichtingsfacturen van de gemeentebesturen én ook de CO2 balans wordt er gunstig door beïnvloed.
Tenslotte wenst ABLLO vzw te herinneren aan haar pleidooi voor de opmaak van noodverlichtingplannen. Meer info kan je vinden op www.abllo.be

DUITSE SCHONE ENERGIE BREEKT OPNIEUW RECORDS

Tijdens de eerste helft van dit jaar braken de Duitse hernieuwbare energiebronnen opnieuw **alle records.** Schone energie was met **31 procent** goed voor bijna een derde van de stroomproductie. Hernieuwbare energiebronnen zijn aan een steile opmars bezig in Duitsland: in vergelijking met vorig jaar steeg de productie van zonne-energie met **28 procent,** die van windenergie met **19 procent** en biomassa met **7 procent**, blijkt uit cijfers van het Duitse Fraunhofer Institut.
In de eerste helft van dit jaar produceerden ze zo 81 terawattuur, goed voor 31 procent van de Duitse elektriciteit. Tegelijk neemt de elektriciteitsproductie op basis van fossiele brandstoffen af.
Opvallend is dat wind- en zonne-energie **elkaar** prima lijken **aan te vullen**. In de winter is er veel wind, en als die af begint te nemen in maart en april, begint zonne-energie meer te produceren om te pieken in juni. Het succes geeft Duitsland de mogelijkheid om energie te exporteren. In de eerste helft van dit jaar voerde het **18 terawattuur** uit, een stijging tegenover de 14,5 terawattuur in de eerste helft van 2013.

www.duurzaamnieuws.nl/duitse-schone-energie-breekt-opnieuw-records/

ABLLO vzw

foto's : Jenny De Laet

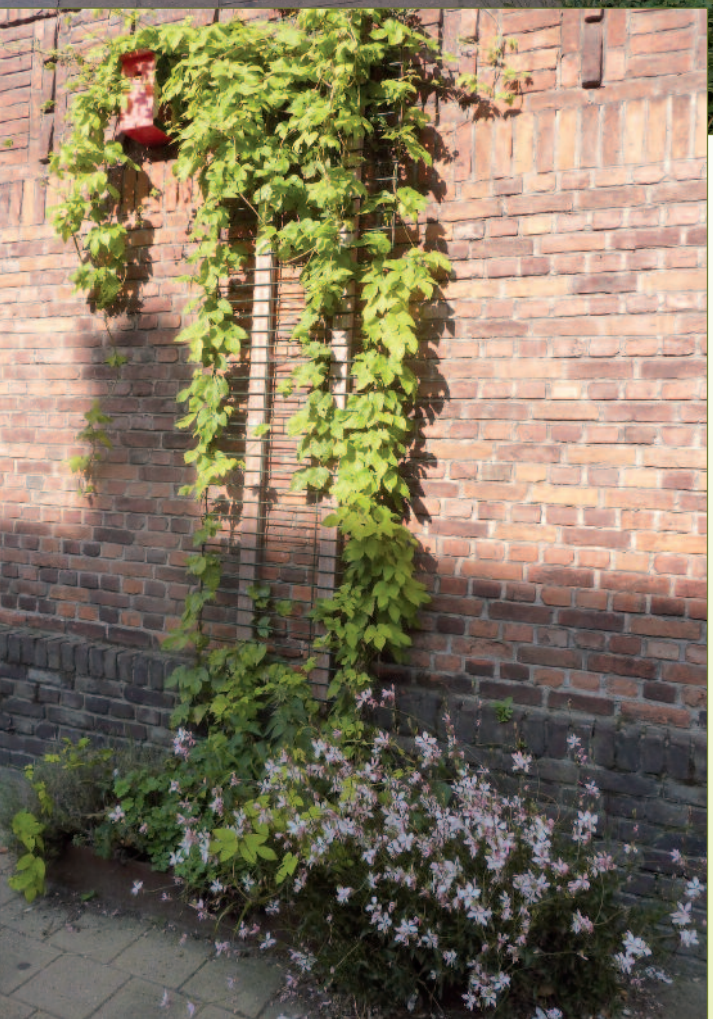

GEVELTUINEN IN SINT-NIKLAAS ANNO 2014

In het kader van het project 'klim-opjegevel',een CO2coupon project, realiseerde ABLLO vzw meer dan 100 geveltuinen in het centraal stedelijk gebied van Sint-Niklaas. De 40 m lange vergroende muur van de Paterskerk in de Truweelstraat, vormt nu een prachtig groen element in een overwegend grijze straat. Als kers op de taart werden er door de kinderen van Sint-Camillus, in het voorjaar, vrolijk geschilderde nestkasten opgehangen.

ABLLO vzw

De deelnemers kregen in het kader van dit project 4 vaste planten. Reeds tijdens deze eerste zomer bloeien ze uitbundig en maken de gevel frivoler. Solitaire bijen stellen dit erg op prijs.

Vanuit ABLLO vzw hopen we dat deze realisaties buren en vrienden kan aanzetten om nog deze herfst ook een geveltuin aan te leggen. De stad wordt aangenamer, krijgt hierdoor ook meer kleur en meer voeling met de seizoenen.

Kan je geen tegels uitbreken dan kunnen degelijke potten, met iets meer onderhoud, hetzelfde resultaat opleveren.

NMBS-TICKETAUTOMATEN, TWINTIG JAAR VERTRAGING

In de loop van dit jaar plaatste NMBS in de meeste stations nieuwe ticketautomaten. Twintig jaar geleden voerde NMBS al tests uit met twee automaten in station Sinaai. Dit net na het sluiten van de loketbediening aldaar. Het concept was toen al verouderd. Een bediende uit station Sint-Niklaas moest om de twee dagen de geldlades komen ledigen. Je kon de bankkaart niet gebruiken. Net in die tijd rukten de bankkaarten met code op. NMBS heeft twintig jaar nodig gehad om dit verkoopkanaal te ontwikkelen.

Positief is, dat er een verkoopkanaal bijkomt. De nieuwe automaten bieden een ruim productaanbod. Ze werken ook met de bankkaart. Via het aanraakscherm is het klavier niet gemakkelijk te bedienen. En hiermee weet NMBS nog steeds niet hoeveel omzet ze draait per uur, per station. Iets wat elke bedrijfsleider van een winkelketen, verspreid over het land, elke dag opvolgt en bijstuurt. Hierdoor blijft NMBS niet in staat om beheersmatig in te grijpen in verkoop, distributie, promotie en dienstverlening. Kleine stations worden zo 'klein' gehouden. De automaten hebben twee rollen papier en twee afdrukeenheden, waardoor ze duurder en storingsgevoeliger zijn. Voorts wilde NMBS per 1 juli de aankoop van een kaartje in de trein met zeven euro boete bestraffen, wat voorlopig niet doorgaat. In Luxemburg vraagt men 1 euro toeslag bij aankoop in de trein. En in Duitsland krijg je twee euro korting indien je kaatjes via de automaat koopt. Een meer klantgerichte aanpak.

Met één automaat in kleine stations moeten sommige klanten best een kwartier vroeger opstaan wanneer ze twee maal over de drukke overweg moeten : één maal naar de enige automaat en één maal naar het andere (drukste) vertrekperron. Het plaatsen van automaten in de stoptreinen zou minder tijdverlies opleveren voor de klant. En het zou iets gemakkelijker zijn voor het spoorbedrijf zelf. Verkoop via de lokale kleinhandel, zoals De Lijn doet, is er niet bij. Laat staan één gezamenlijk tarief. NMBS blijft vervreemd van de klant en van bedrijfseconomische beginselen. Moeten wij NMBS (en de toezichthoudende federale overheid) verontschuldigen voor de opgelopen twintig jaar vertraging ?

Fred Van Remoortel, raadgever openbaar vervoer voor ABLLOvzw.

Sinaai, 1994 test met ticketautomaat op elk perron (links).

2014, één nieuwe automaat.

ABLLO vzw

UITGESTORVEN GEWAANDE MOPSVLEERMUIS DUIKT OP IN OOST-VLAANDEREN

Vrijwilliger Joris Everaert van de Oost-Vlaamse Vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt en van vzw Durme heeft een Mopsvleermuis ontdekt. De vleermuissoort werd al 13 jaar niet meer gesignaleerd en werd recent nog uitgestorven verklaard in Vlaanderen. De ontdekking is een lichtpuntje in de duisternis voor de vleermuizen in Vlaanderen: 10 van de 17 Vlaamse vleermuissoorten zijn momenteel in gevaar.

Joris Everaert kon met zijn vleermuizendetector een opname van een mopsvleermuis maken in de rand van een bos in het Waasland. Dat is erg uitzonderlijk: in de winter van 2000-2001 werd de laatste Vlaamse Mopsvleermuis gesignaleerd en op de meest recente Rode Lijst gold de soort als uitgestorven.

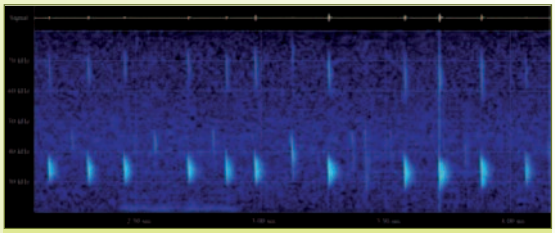

Sonogram van mopsvleermuis op 21 augustus in het Waasland. (foto: Joris Everaert)

De Mopsvleermuis is een middelgrote vleermuis met een gedrongen, stompe snuit, vergelijkbaar met die van een mopshond. De buik- en rugvacht is zwartbruin tot zwart met lichte haarpunten. De soort is herkenbaar door de naar voren gerichte, brede oorschelpen die elkaar midden op het hoofd raken. Mopsvleermuizen jagen vooral op nachtvlinders in bossen. Verder eet de soort ook muggen, vliegen en kleine kevertjes.

's Zomers verblijft de mopsvleermuis vooral onder de schors van bomen. Verder benut de soort allerlei spleten en nauwe ruimtes in gebouwen. Mopsvleermuizen zijn opvallend kouderesistent en kunnen de winter zowel in boomholtes als in ondergrondse verblijven als bunkers of kelders doorbrengen. De soort is lichtschuw en zowel de kraamkolonies als de winterverblijfplaatsen zijn uitzonderlijk gevoelig voor verstoring.

De Mopsvleermuis is herkenbaar door de naar voren gerichte, brede oorschelpen die elkaar midden op het hoofd raken. (foto: Ralf Gyselings)

De ontdekking bewijst het belang van een goede kennis van de foerageergebieden, kolonies en winterverblijfplaatsen van vleermuizen. De Vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt en andere experts willen andere potentiële leefgebieden en verblijfplaatsen in de omgeving in kaart brengen en automatische batdetectors aanbrengen om hun aanwezigheid verder te onderzoeken. Op termijn zijn overal in Vlaanderen meer gecoördineerde inventarisaties noodzakelijk om de Mopsvleermuis en andere soorten op een gerichte manier te kunnen beschermen.

De ontdekking van deze Mopsvleermuis is goed nieuws, maar helaas niet meer dan een lichtpuntje in de duisternis voor de vleermuizen. De vondst van één enkel exemplaar of een kleine restpopulatie maakt de soort niet minder bedreigd. Ook andere vleermuissoorten doen het slecht in Vlaanderen. Van de 17 soorten die in Vlaanderen voorkomen, zijn er 10 in gevaar of mogelijk in gevaar. Dat heeft vooral te maken met het gebrek aan voedsel, een tekort aan geschikt leefgebied en de verstoring door licht en lawaai.

Dit jaar werd een soortenbeschermingsprogramma afgewerkt dat alle maatregelen bevat om de groep van Europees beschermde vleermuizen de komende 5 jaar vooruit te helpen. Enkel een goedkeuring van minister van Leefmilieu Joke Schauvliege ontbreekt nog. Hopelijk kan dat snel gebeuren, zodat in heel Vlaanderen bomenrijen, grotten en forten beter beschermd en ingericht kunnen worden voor vleermuizen.

Meer info : www.nachtvandevleermuis.be.

Vleermuizenwerkgroep O-Vl. Natuurpunt

DURME

NIEUW VIJVERPERCEEL IN DE FONDATIE

Eind april werd de akte ondertekend voor de aankoop van een nieuw perceel bos met vijver in het reservaat de Fondatie van Boudelo in Sinaai. Het voormalige stacaravanperceel is gelegen tussen twee quasi identieke percelen die reeds in eigendom zijn van vzw Durme. Ze vormen nu één geheel.

Momenteel wordt de nieuwe aankoop gekenmerkt door de aanwezigheid van een groot aantal exoten, een sterke verruiging en een verlande, donkere bosvijver. Analoog aan de percelen die reeds in eigendom zijn (zowel ten noorden als ten zuiden), zal het startbeheer gericht zijn op o.a. het verwijderen van die exoten zoals bamboe, mahonia en paplaurier. Daarnaast zal de vijver ecologisch heringericht worden en zal de lichttoevoer naar de vijver versterkt worden.

Die herinrichting betreft o.a. het herprofileren of schuiner maken van de oevers waar verschillende soorten kikkers en salamanders van kunnen profiteren. Het vergroten van de lichttoevoer zal eveneens een meerwaarde betekenen voor de aanwezige flora en fauna. Zo zullen tal van libellensoorten in de talrijk aanwezige ecologische vijvers van de Fondatie van Boudelo een optimaal biotoop vinden. Zo werden vorige jaren o.a. de zeldzame tangpantserjuffer, de tengere pantserjuffer en de variabele waterjuffer (her)ontdekt, allen soorten die terug te vinden zijn op de Rode Lijst van de Libellen.

Thomas Van Lancker

foto's : Thomas Van Lancker

ZELDZAME MOERASVAREN IN HET MOLSBROEK

Afgelopen voorjaar werd in de 20 hectare grote boszone van het Molsbroek een plek met de Rode Lijst-soort moerasvaren aangetroffen. Moerasvaren is een voor Vlaanderen zeldzame kensoort voor kletsnatte elzenbroekbossen die zich ontwikkelen op laagveen. De vondst toont aan dat de moerasbossen van het Molsbroek - die nauwelijks een halve eeuw oud zijn - zich niet meer in een pioniersituatie bevinden, maar zich stilaan omvormen tot goed ontwikkelde alluviale bossen.

Naast het feit dat er zeldzame planten zoals de moerasvaren voorkomen, kan het mature karakter van het moerasbos in het Molsbroek ook vastgesteld worden aan de hand van volgende kenmerken:

- dood hout is opvallend talrijk aanwezig, zowel dun als dik dood hout;
- een aantal zwarte elzen met een stamomtrek van meer dan 1 m komen erin voor;
- de kruidlaag is heel soortenrijk en bevat vele moerasplanten zoals: gele lis, waterzuring, watermunt, wolfspoot, dotterbloem, wederik, bitterzoet, hoge cyperzegge en stijve zegge;
- dankzij het weinig schommelend hoge grondwaterniveau is de kruidlaag opmerkelijk goed ontwikkeld, nitrofiele plantensoorten zoals grote brandnetel en braam komen nauwelijks voor
- het moerasbos is eveneens heel structuurrijk met tal van open plekken en heel wat mantelzoom bosranden.

De ontdekking van de moerasvaren toont alvast aan dat het Molsbroek een reservaat is dat - naast interessante moeraszones - eveneens op het gebied van bosontwikkeling heel wat te bieden heeft.

Kristof Scheldeman

TELESCOOP EN FIETSOPLAADPUNT VOOR MOLSBROEK

Dankzij onze sponsor Natuurkijkers.be kan je op het mooie terras van het bezoekerscentrum Molsbroek nu nóg beter naar vogels kijken. De nieuwe telescoop vergroot tot 50 keer wat je ziet. Door de zeer goede kwaliteit van de telescoop lijkt het net alsof je vlak voor de dieren zit die je bekijkt, een zeer fijne manier van natuurbeleving! Bovendien kan je ondertussen je elektrische fiets gratis opladen. Twee vliegen in één klap. Wist je trouwens dat het bezoekerscentrum van 1 juni tot 15 september elke namiddag open is, behalve op maandag? Tot dan!

Vlieg er in 2015 stevig in

... met deze prachtige vogelkalender!

10% KORTING VOOR JOU!

De Vogelkalender van Vogelbescherming Vlaanderen is elk jaar een grote hit!

Aan de hand van grote, adembenemende foto's en bondige, informatieve teksten verneem je meer over 12 verschillende vogelsoorten. Foto's, teksten en data zijn van elkaar gescheiden zodat je de foto's nadien eventueel voor andere doeleinden kunt gebruiken.

De kalender meet 30 x 42 cm (open) en kan besteld worden via telefoon (03/296 26 80), e-mail (info@vogelbescherming.be), brief of door overschrijving van € 11,44 (=kalender incl. 10% korting, incl. verzendkosten) op rekeningnummer BE61001409877317 GEBABEBB van Vogelbescherming Vlaanderen, Walburgstraat 37, 9100 Sint-Niklaas met als mededeling 'Groene Waasland - kalender'.

Midden december valt de kalender in je brievenbus!

KLIK GERUST BINNEN

VOGELBESCHERMING.BE/WINKEL

Vogelbescherming.be
VOGELBESCHERMING VLAANDEREN VZW
Een stem voor de natuur

ONTDEK ONLINE EEN RUIM AANBOD NATUURPRODUCTEN

www.vogelbescherming.be/winkel

Zie ook de webstek : **www.abllo.be** klik dan op ***kalender***

C.V.N. wandelingen : De deelname is gratis. Iedereen is van harte welkom.
De wandelingen duren tussen de 2 en 3 uur.
*L = Laarzen gewenst, zeker bij vochtig weer. * = Geschikt voor wagentjes.*

ALLE ACTIVITEITEN ZIJN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!!

Donderdag 25 september

Velt Langste veggietafel.
Van 16.30u tot 20.00u. Grote Markt Sint Niklaas. Breng zelf je eigen picknick mee of proef onze biosoep of bestel een vegetarische tajine.

Zaterdag 27 september

Natuurpunt Waasland Noord : Beheerswerken in het Rietmoer. Het maaien gebeurt machinaal maar het afvoeren van het hooi vraagt spierwerk. Iedereen welkom te helpen. We komen samen om 13.u.30 aan het Natuurhuis Panneweel krekeldijk 2 te 9170 Meerdonk. Mee te brengen: werkhandschoenen en stevige schoenen en bij nat weer laarzen. Info: Jan Dhollander 03 7706426 of jan@panneweel.be

Zondag 28 september

CVN Stropers Stekene, 14u00 Ingang Stroperstraat tegenover Donckers, Stekene, ericenkarien@hotmail.com, 03/707 00 50 L

Natuurpunt Scousele Paddenstoelwandeling
Het Fort van Steendorp bezit een grote verscheidenheid aan paddenstoelen. Het juist determineren van paddenstoelen is een moeilijke zaak. Paddenstoelenexpert Freddy Moorthamer neemt ons mee op stap. Ook leuk voor kinderen. Afspraak 14 uur Steendorp aan de hoofdingang van het Fort, Kapelstraat 204 (kasseibaan t.h.v. het bushokje).
Info: 0473 72 66 15 nine.vanhoyweghen@gmail.com

Velt + Hortus ter Saksen Oogstfeest
Op Hof ter Saksen. Van 14 u tot 18 u. Boomgaard en park Hof ter Saksen , Haasdonk. In de kijker: pompoen. Hortus ter Saksen vzw organiseert een vierde oogstfeest in de hoogstamboomgaard van Hof ter Saksen. Muziek, dans en info wisselen elkaar af. Reintje Vos opent om 14 uur het feest met volksdans waarna Folkleure muzikaal overneemt. Omstreeks 16 uur herhaling van dans en muziek op het tuinterras van de oranjerie. Voor vragen over appel- en perenrassen kan je terecht bij de nationale boomgaardenstichting (NBS). Fruitverwerking en bestuiving zijn de sterke punten van resp. VELT en Wase Imkersbond. VELT is dit jaar bijzonder succesvol met info over pompoenen! Kinderen kunnen aan de slag voor een mooie boomgaardtekening of met de hele familie deelnemen aan de boomgaardspelen. Schapenboer Léonard toont graag hoe je schapen moet scheren. Paard en kar van Euverbraecke zorgen dat je die dag van de boomgaard tot de mobiele fruitpers geraakt die staat opgesteld aan het hoevegebouw in het parkdomein. Wie min. 75 kg fruit (diverse combinaties mogelijk, bv. kers + appel) meebrengt, kan dit laten persen tot sap in boxen van 5 l om mee huiswaarts te nemen. Nuttig om weten : bieten moeten gewassen zijn, druiven zonder steel en kersen en pruimen ontsteend. Voor het persen vooraf reserveren op info@mobielefruitpers.com ! Voor een sapbox van 5 l (eigen fruit) betaal je 5 euro per box. 75 kg levert max. 10 boxen. Organisatie: Hortus ter Saksen vzw i.s.m. groendienst Beveren, VELT, Nationale Boomgaarden Stichting, Wase Imkersbond. Gratis toegang.

Vriendenkring Panneweel
Dag van het Hoogstamfruit
Eind september staan de appelaars en perelaars in de boomgaard rond het Natuurhuis Panneweel in Meerdonk zwaar beladen met rijp fruit. Tijd voor de oogst. Kom mee genieten van het fruitfestijn. Er zijn rondwandelingen in de boomgaard, proeverijen van allerlei gerechten met fruit van eigen oogst, vers bereid fruitsap, appelgebak...
En heeft u nog ergens een oude ongekende appelaar staan? Laat hem op naam brengen door enkele experten. Breng desgevallend enkele vruchten en bladeren mee van de boom.
We verwelkomen u tussen 14 en 17 u op de Krekeldijk 2 te 9170 Meerdonk.
info@panneweel.be

Zaterdag 4 oktober

Ons Streven Dagtocht richting Moerzeke
Stappen, een beetje uitleg, gezellig babbelen met elkaar, genieten van de natuurrijkdom van onze streek. Een recept om van te smullen.
We vertrekken aan het veer van Tielrode, nemen de veerboot naar Hamme en wandelen een hele tijd langs de Schelde tot in Kastel, waar we onze pick-nick kunnen nuttigen.
Via landelijke, luwe wegen vervolgen we onze tocht, langs Moerzeke en Hamme om terug het veer van Hamme-Tielrode te bereiken. De totale wandelafstand bedraagt ongeveer 21 km, rustig verspreid over de hele dag.
We voorzien drank- en plasstop.

Dagindeling
9.15u Samenkomst Veer van Tielrode einde st. Jozefstraat
9.30u Overvaart veerboot naar Hamme
12.00u Pick-nick in drankgelegenheid
13.00u -13.30u Start terugtocht
15.00u Drankstop
16.30u -17.00u Veerboot naar Tielrode
Wat voorzie je? Goede wandelschoenen, regenkledij indien nodig, pick-nick en tussendoortje, verrekijker, een lachend gezicht. We hopen dat je erbij bent.

Zondag 5 oktober

Vzw Durme 4de Mega Taartenfestijn

Voor of na een mooie wandeling in het Molsbroek kan je op deze zoete namiddag, onder het motto 'taart kopen = grond kopen', ook smullen van een heerlijk stuk taart! Voor de vierde keer op rij zorgen de vrijwilligers samen voor een gigantisch taartenbuffet. De opbrengst van dit taartenfestijn zal vzw Durme, als erkende terreinbeherende vereniging, integraal gebruiken om natuurgebieden aan te kopen.
Afspraak: van 14 tot 18 uur in bezoekerscentrum Molsbroek
Info: marieke.devos@vzwdurme.be of 09 348 30 20.
Tip: om 14.30 uur start er een gratis wandeling met CVN-gids aan het bezoekerscentrum

CVN Hof Ter Saksen, 14u00 Schuilhuis in het park, Zandstraat Beveren, chrisisa@skynet.be, 03/775 74 79. L/*

Hortus ter Saksen vzw
Herfstwandeling van 14 tot 16 uur
In oktober komt de herfst op gang. De regen en de wind kunnen om je oren gieren, maar met wat geluk verwarmen gouden zonnestralen de boterzachte lucht. De bladeren kleuren van goud en koper tot zacht roze en karmijnrood. Omdat in ons arboretum ook planten uit Amerika en het Verre Oosten staan, vinden we er veel meer kleurschakeringen dan in de inheemse bossen. We staan even stil bij al die kleurenpracht en het waarom ervan. Daarnaast dragen vele planten nu ook rijkelijk vruchten, met ontelbaar vele vormen, geuren, kleuren en smaken. Als het weer van de voorbije weken meezit, zullen we ook tal van zwammen tegen het vluchtige lijf lopen.
o Natuurgids: Dirk De Roose
o Organisatie: CVN-Waasland
o Verzamelplaats: schuilhuis tegenover kasteel Hof ter Saksen
o Info: groendienst Beveren T 03 750 18 60 of christa.maes@beveren.be Gratis

Dinsdag 7 oktober

Hortus ter Saksen Heksenboter of duivelskak, een voordracht over slijmzwammen om 20 uur
Slijmzwammen zijn merkwaardige wezens. Hun dichtste verwanten zitten in het dierenrijk! In de natuur kan je ze zowat overal
aantreffen, ook al hebben ze een voorkeur voor dood plantaardig materiaal. Meestal vallen ze niet op, men moet ze echt zoeken om waar te nemen. Wereldwijd telt de groep een duizendtal soorten.
Hun uitzicht kan echt heel erg verschillend zijn, maar bijzonder mooi zijn ze bijna altijd. Gedurende een deel van hun leven zijn ze onzichtbaar voor het blote oog, maar wanneer ze zich voortplanten, tonen ze hun schoonheid. Economisch zijn
slijmzwammen niet belangrijk, wetenschappelijk des te meer. De manier waarop communicatie gebeurt tussen cellen of binnenin
een cel is een belangrijk onderwerp voor kankeronderzoek. Er zijn ook wetenschappers die slijmzwammen onderwerpen aan "intelligentietesten". Deze voordracht geeft u meer inzicht in deze bijzondere groep van organismen.
o Organisatie: groendienst Beveren i.s.m. Vereniging Botanische Tuinen en Arboreta (VBTA)
o Lesgever: dr. Jan Rammeloo
o Plaats: hoeve Hof ter Saksen
o Info: groendienst Beveren T 03 750 18 60 of christa.maes@beveren.be Gratis

Woensdag 8 oktober

Vzw Durme Inhuldiging infoborden herdenking gesneuvelden Wereldoorlog I aan het Molsbroek.
Precies 100 jaar geleden begon de Eerste Wereldoorlog. En ook onze gebieden werden niet gespaard. Toen een groep Belgische soldaten op 8 oktober 1914 zich wou terug trekken voor de oprukkende Duitse soldaten, verdronken vijf gekwetsten in de Durme. Meer soldaten sneuvelden er tijdens de gevechten die erop volgden. Exact 100 jaar laten willen we onze strijders herdenken en huldigen we een infobord in, op de plaats waar de soldaten de Durme wouden oversteken.
Afspraak: 14 uur, Molsbroek, dijk van de Durme.
Meer info: André Verstraeten (09 348 18 59).

Zondag 12 oktober

Vzw Durme Wandeling langs de natuurpracht van de Durmevallei tussen Zele en Hamme Sint Anna.
De Durme sinds het afsnijden van haar bovenloop is een probleemrivier geworden. De pracht van de natuur werd hier op een boeiende wijze in de kijker geplaatst door kunstschilder André Bogaert.
Met de Sigmawerken komt er nog meer kans op natuurontwikkeling en de nieuwe bewoners in de natuur dienen zich ondertussen veelbelovend aan...
Afspraak: Vertrek om 14 uur aan het kerkplein in Zele-Durmen, goede wandelschoenen zijn een aanrader.
Info: De Brauwer Patrick, 052448838 of Michaël Crapoen, 09 348 30 20

Natuurpunt Waasland Noord Paddenstoelenwandeling in het Stropersbos
Vertrek om 14 u. aan de westelijke toegang tot de Liniedreef bij het voormalige Fort Sint-Jan (overzijde van domein De Wal, De Stropersstraat 75, Stekene)
Einde voorzien rond 16.30 u. Bij nat weer zijn laarzen nuttig.
Aandacht: het wandelparcours doorkruist een zone waar honden niet toegelaten zijn.
Info hugo.de.beuckeleer@telenet.be of 0478 509635

CVN Oost-Sivepolder, 14u30 Steenbakkerij, Warandestraat Steendorp, nine.vanhoyweghen@gmail.com, 03/774 44 70. L/*
Molsbroek, 14u30 Bezoekerscentrum Lokeren, Patrick.despiegeleir@b-holding.be, 09/348 83 18. *
Herfstwandeling, 14u00 Roosenbergabdij Waasmunster, jeanpaul.debeleyr@hotmail.com, 052/46 21 10. L/S

Wervel en Vormingplus Waas- en Dender
Agroforestry in de praktijk van 9.30 – 12 uur
De laatste decennia verdwenen bomen uit het landschap en werd de landbouw grootschaliger. Toch zijn bomen cruciaal in een duurzame landbouw. Agroforestry of boslandbouw, het combineren van bomen met gewasteelt of veehouderij op hetzelfde perceel, is in Europa aan een opmars bezig. Het biedt antwoord op uitdagingen waar landbouw en maatschappij voor
staan. Landbouwer François ontvangt ons op zijn bedrijf waar hij als pionier bewijst dat landbouwpraktijken met minimale ecologische voetafdruk mogelijk zijn. Jeroen Watté van Wervel vzw zorgt voor de theoretische ondersteuning. Bij vertraging M 0473 42 20 02
o Organisatie: Vormingplus Waas- en Dender, Wervel vzw, groendienst Beveren, milieudienst en dienst landbouw Lokeren
o Begeleiding : werkgroep voor rechtvaardige en verantwoorde landbouw
o Plaats: boerderij Ongenaert, Bralstraat 3, 9130 Verrebroek
o Inschrijven tot 2 oktober 2014 bij Vormingplus Waas-en-Dender, T 03 775 44 84 of www.vormingplus.be/waas-en-dender
o Deelname: 12 euro, met korting: 6 euro
Betaling zo snel mogelijk na inschrijving op het reknr. BE05 0014 0186 1275 ,code 141012 NCA

Hortus ter Saksen vzw Natuuratelier : slijmzwammen alias juweel van 14.30 tot 17 uur
We laten ons inspireren door slijmzwammen : minuscuul kleine organismen die er onder de loep uitzien als juweeltjes. Ga aan de slag met parels en draad en maak je eigen prachtexemplaar. Mama, papa, oma of opa zijn welkom om een handje toe te steken. Voor kinderen vanaf 6 jaar.
o Organisatie: groendienst Beveren
o Begeleiding: ontwerper Ilse Praet, groendienst Beveren
o Verzamelplaats: hoeve Hof ter Saksen
o Info: groendienst Beveren T 03 750 18 60 of ilse.praet@beveren.be Gratis

Hortus ter Saksen vzw Natuurwandeling
Tussen Aisne en Ourthe, luswandeling, deels GR 57 (23 km). De Ourthe blijft ons bekoren! Deze keer vertrekken we in de buurt van de minerale bronnen van de Val d' Aisne. Via Soy wandelen we doorheen bos en kleine valleitjes hoog boven de Ourthe en dalen af naar de Aisne en Erezée.
o Afspraak : 9.30 uur aan de kerk van 6997-Erezée, Place du Capitaine Garnir (E25 afrit 49, via Manhay en de N807)
o Inschrijven bij Freddy M 0475 92 34 84 of freddy.moorthamer@skynet.be

Zaterdag 18 oktober

Natuurpunt Scousele Dag van de trage weg
We wandelen vandaag langs de trage wegen voorbij de Lauwershoekschans om dan verder te gaan naar de Landmolenschans. Schansen die gebouwd zijn tussen 1908 en 1914 als verbinding tussen het Fort van Steendorp en het Fort van Haasdonk. Een historisch woordje

uitleg en een drankje zijn voorzien. De mooie natuur krijg je zo cadeau. Stevige stapschoenen of laarzen noodzakelijk. Afspraak : Groene Wandeling Hollebeek 156 Temse 14 uur.
Info : 0473 72 66 15 nine.vanhoyweghen@gmail.com

Zondag 19 oktober

Velt Moestuin vragenuurtje
Van 10.00u tot 12.00u in de bibliotheek, H. Heymanplein , Sint-Niklaas. Een medewerker van Velt is paraat om er op alle vragen te antwoorden.

Ons Streven Dag van de trage weg : Roomackerroute

We spreken af op zondag 19 oktober om 14uur aan het standbeeld van 'den toeter' op het einde van de Sint-Jozefstraat te Tielrode. We wandelen dan via de Roomackerroute. Deze bewegwijzerde wandeling behoort tot de toppers van de provincie Oost-Vlaanderen. Een brochure van deze wandeling is te koop bij de toeristische diensten van onze provincie. Het traject en de wegbeschrijving werden uitgedokterd door Romain Van Puyvelde, oud-voorzitter van Ons Streven vzw.
Tijdens deze wandeling komen de mensen meer te weten over het dorp, de Durme en het landschap. Uiteraard besteden we ook de nodige aandacht aan de trage wegen die de basis vormen voor deze prachtige wandeling.
De afstand is 9 kilometer. Goede stapschoenen zijn dus aan te raden.

Woensdag 22 oktober

Velt Filmvoorstelling: Food Inc .
Om 20.00u. Een organisatie van de stad Sint Niklaas en Velt Waasland. Na de voorstelling is er voor iedereen een gratis duurzaam drankje en een hapje.
Gratis, maar inschrijven via duurzaamheid@sint-niklaas.be of 037783197. Beperkt aantal plaatsen.
Museumtheater, zwijgershoek Sint Niklaas.
Documentaire die aan de hand van soms schokkende beelden van vetgemeste kippen en koeien en verhalen over tomaten die eigenlijk geen tomaten meer zijn, de kijker poogt bewuster te maken van wat hij eet. Wat weten we eigenlijk over het voedsel dat we elke dag eten? Te weinig, volgens regisseur Robert Kenner. Hij gebruikt de rapporten van de succesvolle auteurs Eric Schlosser ("Fast Food Nation") en Michael Pollan ("The Omnivore's Dilemma") om te onderzoeken waar ons voedsel vandaan komt en welke impact het heeft op de gezondheid van de volgende generaties. Om haar eigen winsten te beschermen deinst de voedselindustrie er niet voor terug om het leven van de boeren in gevaar te brengen. De producenten bedreigen bovendien ook de gezondheid van de consumenten door hun onverantwoordelijke beleid. En wat erger is, hun machinaties worden toegedekt door hun regering. Genetisch gemanipuleerd graan, veevoer met geneesmiddelen, met hormonen behandelde dieren en toxische resten in bijna alle producten – de lijst groeit iedere dag. Elke landbouwsector werd al getroffen door een schandaal. Mochten we weten op welke manier de industrie gebruikmaakt van wetten en subsidies om sterke monopolies te creëren, dan zou onze verontwaardiging misschien groot genoeg zijn om ons beter te laten nadenken over ons voedsel.
http://www.bevrijdingsfilms.be/films/3229.aspx

Zondag 19 oktober

Hortus ter Saksen vzw Slijmzwammen opsporen van 14.30 tot 16.30 uur
Slijmzwammen kan je zowat overal aantreffen, maar hun voorkeur gaat naar dood plantaardig materiaal. Slijmzwammen moet je zoeken om waar te nemen. Ze zijn pas te zien met het blote oog en bijzonder mooi als ze zich voortplanten. Na een korte kennismaking in de expo gaan we actief op zoek in Hof ter Saksen.

- o Gids: dr. Jan Rammeloo
- o Organisatie: groendienst Beveren i.s.m. Vereniging Botanische Tuinen en Arboreta
- o Verzamelplaats: kasteel Hof ter Saksen
- o Info: groendienst Beveren T 03 750 18 60 of christa.maes@beveren.be Gratis

Vrijdag 24 oktober

Ons Streven prijsuitreiking van de zomerzoektocht 2014-1914 – Den Grooten Oorlog
Allen die willen genieten van een leerrijke avond, krijgen een antwoord op vele vragen over Wereldoorlog I in onze gemeente. Niet alleen de deelnemers, maar iedereen is welkom. Onder de aanwezigen worden trouwens mooie prijzen verloot. 20u Gildehuis, Kaaistraat 10, Tielrode

Zondag 26 oktober

Natuurpunt Waasland Noord
Paddenstoelenwandeling in het Stropersbos
Vertrek om 14 u. aan de kruising van het Koningsstraatje met het Stropersfietspad (d.i. 100 m voorbij het rond punt aan de Bergstraat, De Klinge). Einde voorzien rond 16.30 u. Bij nat weer zijn laarzen wenselijk.
Info hugo.de.beuckeleer@telenet.be of 0478 509635

CVN Daknamse meersen, 14u00 kerkje Daknam, lou.roelandt@skynet.be, 0494/826 326

Natuurpunt Zuid-Waasland
Paddenstoelenwandeling in de Daknamse Meersen
Afspraak: om 14u aan de kerk van Daknam. Gids: Lou Roeland.

Vrijdag 28, zaterdag 29, zondag 30 oktober

Vzw Durme Kindercursus: Op stap met de moeraself. Trek je puntschoenen maar al aan, want samen met de moeraself duiken we de sprookjeswereld in. We gaan op zoek naar de geheimzinnige wezentjes van het moeras

en maken kennis met toverheksen, fliere fluiters, boomtrollen en dwaallichtjes.
Afspraak. om 13.30 uur aan bezoekerscentrum Molsbroek, einde om 16.30 uur. Bij voldoende inschrijvingen gaat de cursus ook door van 9-12 uur.
Info: voor kinderen van 6 tot 9 jaar. De prijs is 21 euro voor leden van vzw Durme, 29 euro voor niet-leden.
Inschrijven: sarah.geers@vzwdurme.be of via 09 348 30 20 en schrijf na bevestiging het bedrag over op BE52 0012 2999 0009 met vermelding 'naam kind zoekt moeraself'.

Zondag 2 november

Vzw Durme + CVN Wandeling in het Molsbroek
Een ervaren CVN-gids neemt je mee op een boeiende wandeling rondom het natuurreservaat Molsbroek.
Afspraak: om 14.30 uur aan het bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 in Lokeren.
Info: Gratis wandeling met natuurgids. Graag een seintje vooraf indien je met een groep aanwezig zal zijn.
Contact: Michaël Crapoen, 09 348 30 20 of bij conservator André Verstraeten, 09 348 18 59.

Vrijdag 07 november

Natuurpunt Scousele
Voordracht : Sporen zoeken en herkennen
Dirk Van Der Meiren zal ons in geuren en kleuren uitleggen waar we op moeten letten om sporen van dieren te zien en te herkennen. Dirk is een gedreven verteller en brengt zijn uitgebreid documentatiemateriaal mee.
Afspraak 20 uur Oud gemeentehuis Steendorp Gelaagstraat 100. Inkom 2 euro. Info : 0473 72 66 15 nine.vanhoyweghen@gmail.com

Zondag 9 november

Natuurpunt Waasland Noord
Daguitstap naar het Verdronken Land van Saeftinge
We spreken af om 8u45 aan het bezoekerscentrum in Emmadorp (Emmaweg 4 te Nieuw-Namen –NL) De tocht zal zo'n 4 à 5 uur duren. Het aantal deelnemers is beperkt, verplicht vooraf in te schrijven bij Bram 0495 372767 of bram@panneweel.be . Het moeilijke terrein maakt de wandeling zwaar en vraagt een goede fysieke conditie. Zwangeren , hartpatiënten en kinderen onder de 10 jaar wordt sterk afgeraden van aan de excursie deel te nemen. Goed aansluitende laarzen zijn onmisbaar, kledij (bestand tegen slijk) aangepast aan het weer, voorzie iets te drinken en te eten. Denk aan reservekledij. Kostprijs 8 Euro en kinderen van 10-16 jaar betalen 4 Euro.

CVN Molsbroek, 14u30 Bezoekerscentrum Lokeren, Patrick.despiegeleir@b-holding.be, 09/348 83 18. *

Hortus ter Saksen vzw Natuurwandeling
luswandeling Neeroeteren – Dilsen,deels GR 561(22 km). De wandeling flirt met de grens tussen het Kempisch plateau en de Maasvallei. We komen in de buurt van het Nationaal Park Hoge Kempen. We wandelen langs de Zuid-Willemsvaart en de Bosbeek waar vroeger meerdere watermolens stonden.
o Afspraak : 9.30 uur aan de parking van de kerk - St. Lambertuskerkstraat –Neeroeteren (Maaseik)
o Inschrijven bij Marc M 0494 12 86 81 of marc.castelyns@scarlet.be

Maandag 10 november

Ons Streven Tielrode zindert
Na tien jaar 'Ken je T(h)ielrode', tijd voor 'Tielrode Zi dert'. Wordt het een quiz? Zijn het sketchjes? Worden er verhalen verteld? Is er zang, misschien wel dans?
Wij konden niet kiezen, dus brengen we het allemaal ! Geen teams, geen inschrijvingen.
Gewoon op 10 november om 20.00 uur naar het Gildehuis Tielrode komen, meedoen en kans maken op een mooie prijs. Wij beloven een zinderende avond!

Zaterdag 15 november

Dag van de Natuur

Vriendenkring Panneweel Kreken van Saleghem : Kappen en snoeien van wilgen in het Rietmoer
De venige rietmoerassen in het Krekengebied van Saleghem groeien mettertijd dicht met wilgenstruiken, een normale stap in de richting van moerasbos, goed voor vogels als tjiftjaf, tuinfluiter en zanglijster. Willen we echter typische bewoners van rietvelden als rietzanger en rietgors behouden dan moeten we enkele mooie oevers met riet vrij houden van struikopslag.
Daarom gaan we op zaterdag 15 november de wilgen in het Rietmoer kappen, snoeien of uittrekken zoals we dat al enkele jaren doen. De wilgentenen worden verzameld, gebonden en afgevoerd. Afspraak om 13.30u aan het Natuurhuis Panneweel. Breng laarzen of stevige waterdichte schoenen. We rekenen op jouw hulp. Wij zorgen voor de inwendige mens.
Info jan@panneweel.be 0494 66 84 45

Natuurpunt Zuid-Waasland
Werkdag in de Daknamse Meersen
Afspraak: om 9u of 13u30 aan de kerk van Daknam

Zondag 16 november

Natuurpunt Scousele Watervogeltelling
op volgende locaties : wachtbekken Temse, Waesmeer en Tielrode Broek.
Afspraak aan de visvijver Lange dreef Steendorp met de fiets. Wil je graag meegaan ? Neem dan contact met : Gerry Heyrman 0498 57 72 24 of e-mail : gerry.heyrman@telenet.be

Zondag 30 oktober

CVN Najaarswandeling, 9u00 Kerk Moerzeke, koendebudt@hotmail.com, 0474/912 499. S

Zaterdag 6 en zondag 7 december

Oxfam wereldwinkel Cadeaudagen van 10u tot 17u30
Beveren: Refter Kon. Atheneum, Donkvijverstraat 30
Melsele : OC Boerenpoort, Sint- Elisabethstraat 31A
Tal van originele, eerlijke geschenkjes, cadeautjes met een verhaal. Wijnproefstand met deskundig advies, (h)eerlijke proevertjes. In onze gezellige cafetaria (h)eerlijke dranken en hapjes. Meer info: Maria Van de Vyver, 03/775 19 31 (Beveren) of 03/775 63 27 (Melsele)

Zondag 7 december

Vzw Durme + CVN Wandeling in het Molsbroek
Een ervaren CVN-gids neemt je mee op een boeiende wandeling rondom het natuurreservaat Molsbroek.
Afspraak: om 14.30 uur aan het bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 in Lokeren.
Info: Gratis wandeling met natuurgids. Graag een seintje vooraf indien je met een groep aanwezig zal zijn.
Contact: Michaël Crapoen, 09 348 30 20 of bij conservator André Verstraeten, 09 348 18 59.

Zaterdag 13 december

Vzw Durme vzw Durme-quiz!
Een quiz met voor elk wat wils, met originele vragen (niet enkel over natuur ;)) en ludieke prijzenrondes. De opbrengst van onze quiz gaat integraal naar de aankoop van nieuwe natuurgebieden.
Afspraak: om 19.30 uur in basisschool De Vinderij (Bleekmeersstraat 17a, Lokeren)
Info: 15€ per ploeg (maximum 6 deelnemers). Schrijf je vóór 1 december in bij sarah.geers@vzwdurme.be met vermelding van je ploegnaam.

Zondag 14 december

Natuurpunt Scousele Watervogeltelling
op volgende locaties : wachtbekken Temse, Waesmeer en Tielrode Broek. Afspraak aan de visvijver Lange dreef Steendorp met de fiets.
Wil je graag meegaan ? Neem dan contact met : Gerry 0498 57 72 24 of : gerry.heyrman@telenet.be

Hortus ter Saksen vzw Natuurwandeling Jezus-Eik en het Zoniënwoud, luswandeling bijna volledig GR (23 km)
Een "woud" van rust en indrukwekkende natuur vlakbij de drukte van de hoofdstad. We komen langs de Welriekende dreef, het Rood Klooster en aan de rand van het arboretum van Tervuren.
- o Afspraak : 9.30 uur in Jezus-Eik, in de Kapucijnendreef aan het Cultureel Centrum De Bosuil.
- o Inschrijven bij Freddy M 0475 92 34 84 of freddy.moorthamer@skynet.be

Zondag 28 december

Vzw Durme Roofvogelwandeling, 13u30 Brug Zuidlede Moerbeke-Waas, lou.roelandt@skynet.be, 0494/826 326

Zondag 11 januari 2015

Hortus ter Saksen vzw Natuurwandeling
luswandeling Kwaremont – Klijpe- Kluisbos (20 km)
Vanaf het mooie dorp Kwaremont krijgen we snel prachtige panorama's te zien op de Scheldevallei. Aan het hoogste punt van de Vlaamse Ardennen (157 m) volgen we de GR 5A tot voorbij het
Kluisbos. We keren terug met in de verte de kerk waar we vertrokken.
- o Afspraak : 9.30 uur aan de kerk van Kwaremontplein in Kwaremont
- o Inschrijven bij Marc M 0494 12 86 81 of marc.castelyns@scarlet.be

Gedicht als aankondiging van de paddenstoelwandeling op 28 september 2014

Als je na de wandeling niet weet wat te eten :
Begin met een slaatje van berkeboleten
Als voorgerecht geroosterde oesterzwam
Gegarnierd met schijfjes hanenkam
Een gekruide champignonnensoep met room
Van verse melkzwam en grote krulzoom
Aangevuld met eekhoorntjesbrood
En licht geroosterde hazenpoot
Met heksenboter geserveerd
Wel giftig maar zeer gegeerd

Een biefstukzwam "seignant" als hoofdgerecht
Of bloemkoolzwam in witte saus is ook niet slecht
Met krokante frieten van aardappelbovist
Of verse zalmzwam, pas gevist.
Een aftreksel van knoflooktaailing als drank
(alleen spijtig van de stank)
Als dessert blauwe kaaszwam-assortiment
Voor z'n fijne smaak zeer gekend!
En dan tenslotte voor de laatste gaatjes
Truffels zonder buisjes of plaatjes
En voor wie dan nog uit z'n ogen ziet :
Thee van groene knolamaniet. Smakelijk!

Natuurpunt Scousele

CURSUS 2014-2015
'VOGELS HERKENNEN'

Werkgroep NME Zuid-Waasland

met 12 theorielessen over vogelgedrag, kenmerken en levenswijze met 5 busuitstappen naar vogelrijke gebieden en 7 andere praktijkuitstappen in het Waasland.

Programma:

Al wie een brede interesse heeft voor vogels en de wereld van de vogels beter wil leren kennen, die is van harte welkom. Het kan ook zijn dat je je wil vervolmaken in de kunst van het observeren van vogels, ook dan ben je hier van harte welkom.
In de theorielessen op vrijdagavond gaan we een beetje thematisch te werk : in ruime groepen komen de verschillende vogels aan bod. Watervogels, steltlopers, vogels van akkers en weilanden, roofvogels, kleine zangvogels, ... : het ganse spectrum wordt grondig doorlopen. Deze lessen gaan door op 3+17 okt 2014, 14+28 nov, 5 dec, 30 jan 2015, 6+27 feb, 13+27 maart, 29 mei. Aan de uilentocht is ook een theorieles gekoppeld (6 maart).
In deze lessen komen uiteraard gedrag, levenswijze, uiterlijke kenmerken, zang, ... uitgebreid aan bod. Maar ook het biotoop waarin ze leven en de ruimere samenhang o.a. tussen mensen en vogels wordt niet uit het oog verloren. Elke theorieles wordt gekoppeld aan een praktische uitstap: vijf dagtochten en zeven halve dagtochten in onze eigen streek (zie kalender hiernaast).
Wie inschrijft ontvangt een gedetailleerde kalender met daarop niet alleen alle data + bestemmingen, maar ook alle lesgevers en gidsen. Op de eerste lesdag word je een syllabus bezorgd.

Praktisch:

a Theorielessen :

TELKENS OPVRIJDAGAVOND om 19u30

Deze lessen gaan door in de lokalen van de Hoge Kouter van de Broederschool. (Heimolenstraat 69), gemakkelijk bereikbaar via de parking van Syntra, waar ook alle uitstappen vertrekken. Eveneens vlot bereikbaar met hetopenbaar vervoer : vanuit het station van Sint-Niklaas of vanop de markt vertrekt een busrichting Heimolen (bus nr. 82 richting Syntra).

b. Praktijkactiviteiten

Volledige dagreizen (bus), telkens opzondag:
-14 december 2014 (Zeeland 1)
- 25 januari 2015 (Uitkerkse Polders)
- 22 maart 2015 (Zeeland 2)
- 26 april 2015 (Oostkantons)
-7 juni 2015 (Achel + Neerpelt)

Andere uitstappen, meestal op zondag :
-halve dagtochten: 23 nov 2014 (Wintam)
- 18 jan 2015 (Prosperpolder)
- 3 mei 2015 (Melsele)
- 14 juni 2015 (Molsbroek)
- uilentocht : vrijdag 6 maart 2015
- vroegochtendwandelingen: zondag 10 en 24 mei 2015 (Sinaai en Kruibeke).
-Afsluiten van de cursus op zaterdag 20 juni 2015 (Panneweel Meerdonk).

De lesgevers:

Voor deze cursus doen we beroep een heleboel gidsen en lesgevers die elk op hun terrein tot de beste van Vlaanderen behoren. Onder hen bekende namen als : Koen Leysen, Joris Everaert, Gerald Driessens, Marc Aerts, Wouter Faveyts, Lyndon Kearsly, Jan Rodts, Jean-Paul De Beleyr e.v.a. Wie inschrijft krijgt een gedetailleerde lijst van de lessen en de uitstappen en de daarbijhorende lesgever/gids .

Inschrijven:

De plaatsen op deze cursus zijn beperkt (40p).
Inschrijven ? Neem eerst en vooral contact op met Wim De Backer : 0472/74 19 95 of 03/772 27 97 of nme.npzuidwaas@me.com
Van zodra je bevestiging hebt gekregen, stort je 155 euro als je lid bent van Natuurpunt of van J.N.M. Als niet-lid betaal je 180 euro. (storten op Natuurpunt Zuid-Waasland BE04 8804 7094 3131)
Leden uit hetzelfde gezin telkens 20 euro korting.
Info Johan Vercauteren 03/777 89 26, vercauteren.du.jardin@gmail.com

Openingsuren van het secretariaat van ***ABLLOvzw:***

ablo.waas@gmail.com of tel 03/777 01 58

Maandag: tussen 14u en 18u
Dinsdag: tussen 14u en 18u
woensdag: tussen 14u en 18u
Donderdag tussen 14u en 18u
Vrijdag tussen 14u en 17u

Dennenstraat 65, 9100 Sint-Niklaas.

Openingsuren van het secretariaat van
't groene waasland:

groene.waasland@gmail.com of 03/775 19 31

Maandag tussen 14u en 18u
Dinsdag tussen 14u en 18u

Perstraat 88, 9120 Haasdonk.

NACHTVLINDERS

Het was een aangename, warme avond. Na een geslaagde avondwandeling voorbij de Lauwershoekschans en rond het Blauwhof (Steendorp-Temse) kwamen we samen om nachtvlinders te bekijken. Hugo De Beuckeleer kwam onze ploeg versterken.
De nachtvlinders werden gelokt met een speciale lamp. Hugo had voldoende materiaal mee om dan de nachtvlinders te vangen en ze even in gekoelde potjes te steken. Dan zijn ze heel wat rustiger en kunnen we ze zeer goed bekijken.

Hierbij een paar foto's van "motten" die we te zien hebben gekregen.
Rond 1 uur 's morgens hebben we de boel gesloten. Zo'n "nachtuilen" zijn we nu ook weer niet....
Dit is echt wel een wondere wereld waar de meesten van ons niet veel van weten. Voor herhaling vatbaar ...

25 juli 2014
Natuurpunt Scousele

20 JAAR BEHEER IN SCHAUSELBROEK

Natuurpunt-Wal viert 20 jaar beheer van sommige percelen in het Schausselbroek tussen Steendorp en Temse. Bij deze gelegenheid hebben we in de voormiddag de percelen bezocht onder leiding van Gerry Heyrman, conservator. We kregen er een woordje uitleg over het beheer.
De weergoden waren ons goed gezind. Tijdens de wandeling is er geen regen gevallen en was de temperatuur zelfs aangenaam. Thuis gekomen hoorden we op de radio dat kode "oranje" was aangekondigd voor de namiddag. We hadden nog een insecten- en vlinderwandeling gepland in de namiddag onder leiding van Hans Kinders. Die is letterlijk en figuurlijk in het water gevallen. Na een kwartier schuilen in een bushokje voor de gietende regen hebben we het maar voor bekeken gehouden. Er was geen beteren aan!
Het kan verkeren zei Bredero...

10 augustus 2014
Natuurpunt Scousele

NATUURWANDELING KLEI EN VALLEI OP 8 JUNI 2014

Negen deelnemers, onder hen een lief loopfietsmeisje, maken zich op deze zonovergotene zondagnamiddag vrij om zich te verdiepen in de natuur die Tielrode rijk is. Marc en Jef zijn de uitverkorenen om deze kleine, maar geïnteresseerde groep te begeleiden. De voorbereiding van twee dagen ervoor, belooft alleszins een gevarieerde tocht.

Klei en Vallei is een natuurwandeling die al meer dan dertig jaar op de kalender staat. En niet voor niets! Bij het volgen van deze wandeling komen zowat de belangrijkste aspecten van het natuurrijk Tielrode aan bod.

Wat de naamgeving al doet vermoeden, er wordt aandacht besteed aan het **valleigebied van de Schelde en de Durme.** Alsook aan het dertig meter hoger gelegen oude kleiputtendomein **Roomacker**.

Samengekomen aan het Durmeveer van Tielrode, zetten we ons, na een korte inleiding, op weg via de Durmedijk naar het Millenniumbos, maar we geraken er niet direct.

De kleine karekiet eist onze aandacht op, door zijn aanstekelijk gefrazel tussen het riet.

't Is duidelijk 'koffieklets' bij de familie karekiet!

Zouden ze het over die rare mensen hebben die met open mond (en oren) staan te luisteren?

Zo gaat dat met natuurwandelingen, als je niet oplet geraak je geen tien meter ver, er dient zich altijd wel iets aan.

Toch geraken we in het Millenniumbos, aangeplant voor de borelingen van Tielrode, geboren in 2000 en 2001.

Net als de toenmalige baby's, zijn nu de eiken, essen,

en elzen al flink uit de kluiten gewassen bomen, al een echt bosje. Een gemaaid paadje leidt ons terug naar de dijk, waarbij aandacht wordt geschonken aan een aantal planten in bloei.

Wij volgen de dijk tot aan de Kille, de vroegere 'beerkaai' en verlaten de befietste dijk (wat een stralend weer hè) en volgen voetweg 25.

Hier komen de loepjes boven om de flora eens in detail te bewonderen.

Sprong! Het is al 16 uur als we de Roomacker bereiken. De tijd vliegt, net als de vele libellen die we kunnen observeren in deze biotoop.

Het mooie weer is hier een stoorzender, daar het domein overvol is met actieve recreanten. (Een nog steeds weerkerend probleem.)

Toch proberen wij ons te focussen op de prachtige natuur van deze Roomacker en te genieten van het mooie, panoramische vergezicht over de dertig meter lager gelegen Schelde-Durmevallei.

In vogelvlucht, 25 km verder, bewonderen we het heuvellandschap van Brussel (!), de andere kant van de Vlaamse vallei.

't is tijd om terug af te dalen naar onze startplaats, het Durmeveer van Tielrode, om daar, op een terrs, nog na te genieten en na te kaarten, met een lekkere verfrissing voor onze neus.

Hè. Hè. Wat een zaligheid.

Jef Verspecht

GROEN BELEID TEMSE: "WIJ BLIJVEN SPUITEN."

PESTICIDENREDUCTIEPLAN

"Wij blijven spuiten."

Dit verklaarden de schepen van leefmilieu, Franky De Graeve, alsook de schepen van openbaar groen, Hugo Maes, tijdens de vergadering van de Minaraad (Milieu en Natuur) van Temse.

Deze uitspraak is 'gedurfd', wetende dat vanaf 1 januari 2015 geen sproeistoffen meer mogen gebruikt worden in het openbaar groen.

Een Vlaams decreet, meer dan tien jaar geleden onderschreven door alle Vlaamse gemeenten, legt deze verplichting op.

Tijdens deze periode (tien jaren!) kregen de gemeenten de tijd om hun groenbeleid te hertekenen en alternatieven te voorzien voor onkruidbestrijding op verhardingen.

Enkel bij uitzondering (bijv. plagen) mogen nog een aantal producten ingeschakeld worden.

Als we de Wase gemeenten onder de loep nemen, blijken de meeste gemeenten op de goede weg.

Enkele zijn al volledig conform met het Vlaamse decreet.

Alleen de gemeente Temse hinkt achterop.

Het college van Temse motiveert zijn beslissing als volgt:

1. Wij willen een 'propere' gemeente.
2. Een andere wijze van werken is te duur aan de nodige arbeidskrachten.

Bedenkingen:

We gaan toch niet besparen op gezondheid?

Nu, in de toekomst zullen pesticiden er ook niet goedkoper op worden.

Net zo min als de boetes die de gemeente zal moeten betalen voor het niet-uitvoeren van de verplichtingen opgelegd door het Vlaamse decreet.

Een andere tekortkoming is het niet-communiceren naar de bevolking, waarbij sensibilisatie naar een groener beleid de gewenste rode draad zou kunnen zijn.

Beide schepenen beweren tevens dat de nieuwe producten die op de markt komen milieuvriendelijker zijn. Een boute stelling waarbij meer dan één vraagteken kan worden geplaatst.

De lezer zal echter wel begrijpen dat een stof dat onkruid kan vernietigen, niet direct aan te raden is om er een borrel van te drinken.

In Brussel zal men zeggen: *"A votre santé!"*

Wetgeving:

1. Vlaams decreet d.d. 21 december 2001 (B.S. 31.01.2012) houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten in het Vlaamse Gewest.

2. Europese richtlijn 'Duurzaam gebruik van pesticiden', RL 2009/128/EG:
"Alle openbare besturen moeten uiterlijk 31 december 2014 hun publieke ruimte pesticidenvrij beheren en onderhouden."

LEDENUITSTAP VAN ONS STREVEN OP ZONDAG 31 AUGUSTUS 2014

Via het mooie **fietsknooppuntennetwerk** reden we via de Durmedijk, hamme, de oude spoorwegbedding naar Grembergen, Hamme -Zogge, Zele, Berlare broek naar het Donkmeer. Je ziet ons bij de tussenstoppen in Hamme Zogge en op de markt van Zele. In het bezoekerscentrum van vzw Durme in Berlare werden we ontvangen door Patrick De Brauwer , voorzitter van deze zeer actieve milieuvereniging. We maakten kennis met de prachtige tuin van het bezoekerscentrum. In bijlage vind je een paar mooie beelden uit de knappe ecologische tuin van het bezoekerscentrum van vzw Durme in Berlare. De voorzitter van de vzw gaf ons een boeiende en leerrijke rondleiding aan het Donkmeer. Hij vertelde over het ontstaan van het Donkmeer, de turfstekers, de palinghandel, de reigers en aalscholvers en de

eendenkooi. De "schouw" op de foto blijkt overigens helemaal geen schouw te zijn, maar een nieuwe generatie GSM- mast. Na een Dobbelken en een lekker stuk cake, aangeboden door de jarige Edward fietsten we via Heikant-Zele, naar het bezoekerscentrum van het Molsbroek. We volgden opnieuw het fietsknooppuntennetwerk. De werf voor een pomp-

Tijdens de fietstocht van Tielrode naar het Donkmeer reden we langs volgende **knooppunten** : 76 - 79 - 90 - 49 -60 -98 -93 - 92 -86 -82 -79 -73 -72 -66. We reden 's avonds terug via 66 -72 -71 - 80 -78 -28 (omlegging via de N473 - oude Bruglaan - Waasmunsterbaan - Mollenbergstraat naar het bezoekerscentrum van het Molsbroek) - 29 - 39 - 42 - 47- 79 - 76. Wanneer het pompgemaal op de Durme gemaakt is , kan men van knooppunt 28 naar 27 en 29 rijden.

gemaal en vistrap op de Durme zorgde voor een kleine omleiding. In het bezoekerscentrum van het Molsbroek steunden we de werking van vzw Durme door de dorstigen te laven. Via Waasmunster en de Durmedijk kwamen we opnieuw in Tielrode terecht.

DOORGAANDE VERKEERSSTROMEN OMLEIDEN VIA R4 EN MECCANO

Kan u het bochtenwerk van sommige politieke partijen nog volgen?
Vlak voor de verkiezingen heeft Open VLD het BAM-tracé radicaal afgezworen (na jarenlang voorstander te zijn geweest). ABLLOvzw was enerzijds verheugd voor het plotse "neen aan het BAMtracé", maar in plaats van te pleiten voor de Meccano-bretel in het Waasland, kwam die Wase Grote Ring weer naar voren.
Was door de zovele studies en onderzoeken niet voldoende aangetoond dat de Grote Ring de Antwerpse en Wase files onvoldoende zou oplossen? Vandaar onderstaande oproep.

Geachte politici van Open VLD,

In het Waasland volgt ABLLOvzw reeds decennia nauwgezet de mobiliteitsproblematiek van Antwerpen en omgeving.
Maar niet alleen volgen, ook actief meewerken, reageren, voorstellen doen, ...
Zo hebben we meegewerkt vanaf 1978 aan de vele acties die zijn opgezet tegen de Grote Ring R2 in het Waasland, ook wel de verbinding Kallo – Haasdonk genoemd.
In de periode van '83 tot '88 was de strijd het hevigst. Alle Wase politici steunden ons omdat onze argumenten ernstig waren en omdat wij degelijke alternatieven uitwerkten.
De ombouw van van de A11 vanaf Antwerpen Linkeroever tot voorbij Zelzate is een feit.
Dat heeft echter 20 jaar geduurd!
De Kennedylaan R4 in Gent wordt ook omgebouwd tot autosnelweg. Zie ook het Masterplan 2020 voor Antwerpen van de Vlaamse Regering.
Doorgaand vrachtverkeer kan dan vanaf Destelbergen van de overvolle E17 gehaald worden en via oa de R4 en de E34 naar de Antwerpse haven en verder worden omgeleid en omgekeerd. Er is onlangs een voorstel gelanceerd om juist die doorgaande verkeersstromen voor zwaar verkeer te "verplichten" via Liefkenshoek te laten rijden onder andere met behulp van elektronische poorten.
Na de Antwerpse volksraadpleging hebben wij, samen met Ademloos en stRaten-generaal, onmiddellijk meegesleuteld aan het Meccano-plan.
De westelijke bretel (tussen E17 en E34, Melsele –Zwijndrecht) ligt in ons werkgebied. De vrijwaring van de open ruimte, de leefbaarheid voor de bewoners, de verkeerseconomische efficiëntie, de sanering van de Zwijndrechtse leefomgeving stonden centraal in het zoeken van een geschikt tracé.
Ook de overkapping van de Kleine Ring van Antwerpen wordt nu toch au sérieux genomen
En nu eindelijk het Oosterweeltracé meer en meer tegenwind krijgt en echt begint te kraken, is ABLLOvzw verheugd te zien dat ook Uw partij Oosterweel/BAM afzweert. Tenminste tot half juli 2014.
Maar wij begrijpen helemaal niet dat U het oude spook weer de kop doet opsteken : de Wase Grote Ring : 10 km autosnelweg door open ruimte. Gesitueerd vlak naast Haasdonk, Vrasene en een belangrijke wijk Tijskenshoek van Beveren.
Waarom wil openVLD nu precies de Wase Grote Ring opnieuw op de agenda plaatsen, als de westelijke bretel van de Meccano de doorgaande verkeersstromen ook zeer goed kan opvangen, maar dan wel zonder de nog resterende Wase open ruimte op te offeren.
En trouwens in de planMER van Oosterweel scoorde die Wase Grote Ring helemaal niet goed.
*Beschouwt U het Waasland dan echt als **"de vuilbak" van Antwerpen**, zoals hier iemand eruit flapte? Wij hopen van niet.*
ABLLOvzw vond het niet opportuun om tijdens de verkiezingscampagne hierover te reageren naar de pers. De hele mobiliteitsproblematiek is voor vele mensen al ingewikkeld genoeg. Maar nu, na verkiezingen, zullen wij alleszins niet bij de pakken blijven zitten. Ook de Antwerpse actiegroepen, met wie wij een goede samenwerking hebben, steunen ons daarin.
ABLLOvzw heeft Uw hele pleidooi gehoord en reageert verontwaardigd over het Wase luik.
Daarom vraagt ABLLOvzw met aandrang een gesprek over die problematiek.

voortschrijdend inzicht VERSUS beslist beleid

Je menig veranderen kan heel positief zijn als die gewijzigde mening het gevolg is van een voortschrijdend inzicht.
Sommigen willen absoluut niet veranderen, onder het voorwendsel van "beslist beleid".
Heel vaak schuilen daar drogredenen achter.

Heel toepasselijk op de Oosterweel-soap !!

Uit de verkiezingsfolder van Open VLD :

E17-Liefkenshoektunnel *(zie 3)*

Het verkeer dat vanuit Nederland in de richting van Frankrijk rijdt, leiden we om door een verbinding te maken tussen de Liefkenshoektunnel en de E17. Die verbinding werd reeds in de jaren '90 gepland, maar bleef in de planfase steken. Het is mogelijk om tegen 2020 een 10 km lange verbinding van twee keer twee rijstroken aan te leggen om de Liefkenshoektunnel beter aan te sluiten op de E17. Mobiliteitsexperten ramen de bouw van zo'n snelweg op grondniveau op ongeveer 100 miljoen euro. ***De weg kan deels ondergronds om aan Haasdonk de overlast te beperken.*** *De extra tolinkomsten die de Liefkenshoektunnel zal innen kunnen de nieuwe verbinding op 10 jaar tijd terugbetalen.*

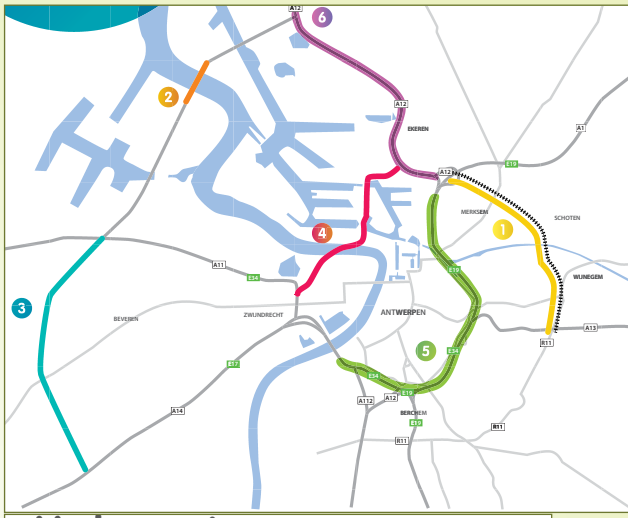

Twee opmerkingen:

1) Er is duidelijk het besef dat de (Wase Grote) Ring **veel overlast kan** veroorzaken voor de gemeente Haasdonk, vandaar de terechte **ondergrondse** oplossing. Maar die overlast is er dan ook voor de deelgemeente Vrasene en voor de grote woonwijk Tijskenshoek te Beveren. Een ondertunneling is bijgevolg nodig voor minstens 6 km. Dan zal de kostprijs veel hoger uitvallen dan 100 miljoen Euro. De Wase Meccanobretel, die slecht 3,5 km ondertunneling vraagt, is dan veel logischer, nl. **goedkoper en multi-functioneel**: een interessante verbinding naar de Liefkenshoektunnel **en** een geschikte verbinding naar een derde oeververbinding (of dat nu Meccano zelf of een Oosterweelvariant is).

2) Op onderstaande figuur kan U duidelijk zien dat vanaf Gent zowel de Kennedylaan R4 en de E34 als de Meccanobretel het doorgaande verkeer omheen Antwerpen kunnen leiden. **De grote ring is een zienswijze uit het verleden!**

ABLLO vzw

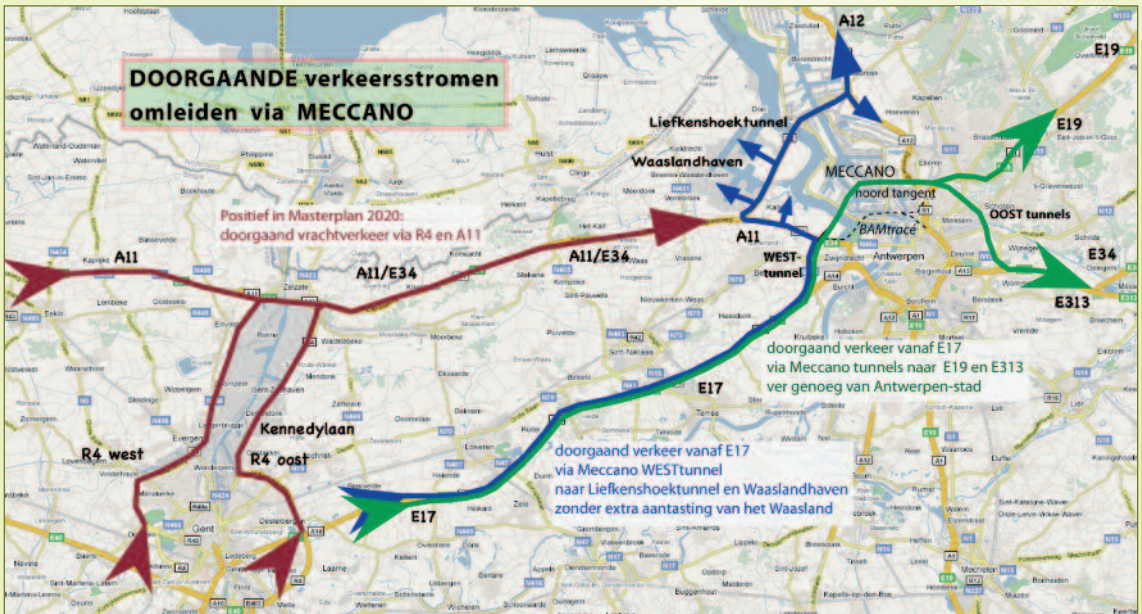

www.sint-niklaas.be/transitie

Transitië

EVENEMENTEN
LEZINGEN
VORMING
FILM
WORKSHOPS
QUIZ

DE GIDS DIE JE MEENEEMT NAAR EEN DUURZAME TOEKOMST

TRANSITIE SINT-NIKLAAS

Transitie Sint-Niklaas is een beweging die onze lokale gemeenschap probeert te harden tegen alle mogelijke tegenslagen die ons te wachten staan. Ons klimaat warmt op, onze economie koelt af: je leest het dagelijks in de krant.

Transitie begint uit de studie van ecosystemen, welke overleven en welke niet. Om ons samen sterker te maken, moeten we meer gezamenlijke bronnen van welvaart creëren. We willen niet terug naar 'vroeger was alles beter', maar we willen samen versterken wat we al samen doen en zoeken naar wat we nog missen.

We willen inzetten op ieders kwaliteiten, met een gemeenschappelijk doel en zonder winstoogmerk. Meer stadslandbouw, meer LETS, meer Repair Café. Allemaal delen. Bewegingen van onderuit, door en voor mensen.

Kortom: we zijn bewuste enthousiastelingen die geloven in een duurzame samenleving. We zijn denkers, maar zeker ook doeners. Wij zijn jullie buren, kennissen, collega's, toevallige passanten,...

Doe je met ons mee? Neem contact op met verantwoordelijke Patrick Pede via transitiesint-niklaas@hotmail.be of 0485 50 35 77.

TRANSITIE SINT-NIKLAAS ORGANISEERT...

20TH CENTURY BOX in oktober - p. 9
ALLEMAAL DELEN op zaterdag 25 oktober - p. 13
TRANSITIEQUIZ op zaterdag 25 oktober - p. 13

Transitie Sint-Niklaas stelt zichzelf voor tijdens Villa Pace

KALENDER

Activiteit
Datum en tijdstip
Plaats en adres

Hoe schrijf je in?
Hoeveel kost het?

Bio- en Fairtradebrunch
zo. 21/9 - 10u30 tot 13u
Rode Kruis Opvangcentrum, Kasteelstraat 8
www.vredefeesten.be/brunch
12 EUR (volw.) - 6 EUR (kinderen)

Transitieplein
zo. 21/9 - 14u tot 18u
Sint-Nicolaasplein

We Feed the World
di. 30/9 - 20u
Greta Weynzaal, R. Van Britsomstraat 21
duurzaamheid@sint-niklaas.be
gratis

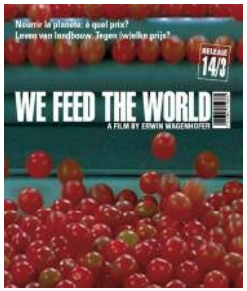

Inzamelactie Oxfam Solidariteit
1 tot 31 oktober
Oxfam Solidariteit, Ankerstraat 44

20th Century Box
1 tot 31 oktober
Pop-up winkel in de binnenstad

Ethisch Bankieren
wo. 1/10 - 19u30
Bibliotheek, H. Heymanplein 3
www.vormingplus.be
5,5 EUR

Eetbare Kruidenwandeling
za. 4/10 - 9u
Recreatiepark De Ster, Lange Rekstraat 30
www.vrijeateliers.be
16 EUR

Werkdag Kringloopkrachten
za. 4/10 - 10u tot 16u
MIWA Demotuintje, Vlyminckshoek 12

Rondleiding Zelfoogsttuin
za. 4/10 - 11u
De Tronk, Stanislaw Maczekpark
miet.feys@jomi-vzw.be
gratis

Accessoires van Kringloopmateriaal
za. 4/10 - 14u
Kringwinkel Den Azalee, Heistraat 115
www.vrijeateliers.be
15 EUR

Een Muts voor je Huis
za. 4/10 - 14u
Lamstraat 157
www.bouwwijs.be
gratis

Lekker, vegetarisch broodbeleg
zo. 5/10 - 14u
Buurt(T)huis, Reynaertpark 254
sint-niklaas@evavzw.be
5 EUR (4 EUR EVA-leden en kansenpas)

Sappenactie FairTradeGemeente
di. 7/10 - 7u
Station Sint-Niklaas

Infosessie Cohousing Waasland
di. 7/10 - 20u
Taverne De Graanmaat, Grote Markt 24
www.cohousingwaasland.be
gratis

De Toekomst van Ontwikkelingssamenwerking
wo. 8/10 - 20u
Huis van het Kind, Kazernestraat 35
www.vormingplus.be
3 EUR

Donderdag Veggiedag - zuiders
do. 9/10 - 18u
Keuken Sint-Carolus, Lod. De Meesterstraat 54
donderdagveggiedag@sint-niklaas.be
10 EUR

Transitie, de belofte van een betere wereld
do. 9/10 - 20u
Bibliotheek, H. Heymanplein 3
Inschrijven niet noodzakelijk
gratis

REIS MEE NAAR EEN DUURZAME TOEKOMST

Sappenactie Oxfam Wereldwinkel
za. 11/9 - openingsuren winkel
Heistraat 115C
Koutermolenstraat 8
Sinaaidorp 11

Swishing - Kledingruil
za. 11/10 - 12u tot 17u
Breiatelier museum SteM, Zwijgershoek 14
stedelijke.musea@sint-niklaas.be
gratis

Bekentenissen van een vintageverslaafde
zo. 12/10 - 11u
Museum SteM, Zwijgershoek 14
stedelijke.musea@sint-niklaas.be
gratis

Soep maken met voedseloverschotten
ma. 13/10 - 13u
Buurthuis Herleving, Westerplein 5
desoepkar@hotmail.be
2 EUR

Transitie, hier en nu
di. 14/10 - 20u
Zaal Familia, Truweelstraat 138
www.vormingplus.be
3 EUR

Duurzaam Toerisme
wo. 15/10 - 20u
Bibliotheek, H. Heymanplein 3
solidair@sint-niklaas.be
gratis

Donderdag Veggiedag - oosters
do. 16/10 - 18u
Keuken Sint-Carolus, Lod. De Meesterstraat 54
donderdagveggiedag@sint-niklaas.be
10 EUR

Koken met voedseloverschotten
vr. 17/10 - 19u
Buurthuis Herleving, Westerplein 5
Volxkeuken-sn@hotmail.com
4 EUR (3 EUR kinderen en kansenpas)

Tweedehands Boekenverkoop
zo. 19/10 - 9u30 tot 12u30
Bibliotheek, H. Heymanplein 3

VELT (moes)tuinadvies
zo. 19/10 - 10u tot 12u
Bibliotheek, H. Heymanplein 3

Knutselworkshop Bloempotdiertjes maken
zo. 19/10 - 10u
Bibliotheek, H. Heymanplein 3
Inschrijven is niet noodzakelijk
gratis

Fish and Run
ma. 20/10 - 19u30
Vrije Ateliers (lokaal 13), Rode Kruisstraat 25
www.vrijeateliers.be
8 EUR

Rondetafelgesprek Klimaat
di. 21/10 - 18u30
Bibliotheek, H. Heymanplein 3
www.sint-niklaas.be/klimaat
gratis

Food, inc.
wo. 22/10 - 20u
Museumtheater, Zwijgershoek 14
duurzaamheid@sint-niklaas.be
gratis

Donderdag Veggiedag - seizoensgroenten
do. 23/10 - 18u
Keuken Sint-Carolus, Lod. De Meesterstraat 54
donderdagveggiedag@sint-niklaas.be
10 EUR

Een mismatch op de Filipijnen
do. 23/10 - 20u
Soildagro, Mercatorstraat 81
www.vormingplus.be
gratis

Allemaal Delen
za. 25/10 - 13u tot 17u
Zaal Familia, Truweelstraat 138

Bouwcafé
za. 25/10 - 14u tot 17u
Museum SteM, Zwijgershoek 14
duurzaamheid@sint-niklaas.be
gratis

Transitiequiz
za. 25/10 - 19u15
Zaal Familia, Truweelstraat 138
patrick.pede@unitedtelecom.be
20 EUR per ploeg

Wat Dawid wist
do. 6/11 - 20u
Bibliotheek, H. Heymanplein 3
www.vormingplus.be
5 EUR

Beschikt u niet over internet of ondervindt u problemen om in te schrijven? Neem contact op via 03 778 32 02 of duurzaamheid@sint-niklaas.be (mileudienst)

HEB JE EEN EIGEN TUIN?
WIL JE MEEWERKEN
AAN BIODIVERSITEIT?
NEEM DAN DEEL AAN DE

BOOMPLANTACTIE

VAN NATUURPUNT

De afdelingen van Natuurpunt van het Waasland organiseren ook in 2014 opnieuw een boomplantactie.

Door de actie zeer ruim open te stellen en door samen aan te kopen bieden we aan scherpe prijzen een uitzonderlijk ruim assortiment. Het aanbod is niet alleen ruim maar biedt ook voor elk wat wils: hagen, struiken, bosgoed, maar ook bessenstruiken en fruitbomen in halfstam en hoogstam. De hagen, struiken en bosgoed zijn streekeigen soorten die hier dus goed gedijen en een natuurlijke meerwaarde betekenen voor je tuin. Vooral vogels, vlinders en bijen zullen dit zeker waarderen. De aangeboden fruitbomen en bessenstruiken garanderen je bovendien een jaarlijkse oogst. En wat is er heerlijker dan een appel, peer, pruim, noot, perzik of bes uit eigen tuin?

Hagen, houtkanten en bomenrijen geven structuur aan het landschap en de tuin. Bovendien worden meer diersoorten door deze struiken en bomen aangetrokken, omdat ze vaak als 'verbindingsweg' worden gebruikt tussen de verschillende natuurgebieden. Het gebruik van streekeigen soorten vergroot op die manier de natuurwaarde van je tuin. De biologische waarde van het landschap zal zowel voor plant en dier als voor de mens verhogen.

De opbrengst van de acties gaat naar de aankoop van waardevolle natuurgebieden in jouw buurt. Omdat de boomplantacties in het Waasland volledig gedragen worden door onbezoldigde vrijwilligers kan de opbrengst integraal gaan naar natuurbeheer in het Waasland en jouw aankoop komt onze biodiversiteit ten goede. Je zal snel en vele jaren kunnen genieten van je hagen, houtkanten, fruitbomen, bessenstruiken, enz.

De afdelingen van Natuurpunt van het Waasland organiseren de bezorging van de bestelde planten op hun eigen wijze, maar overal krijgen de leden van Natuurpunt, waar ze ook wonen, boven op de scherpe prijzen nog eens 5 % extra korting. De wijze van bestellen en bedelen vindt ze op de respectievelijke websites en de bestelformulieren. Wens je bijkomende inlichtingen dan zal jouw afdeling daar graag op antwoorden:

• Natuurpunt Zuid Waasland: Saf Lerno, tel 0495 49 13 91 of mail gustaaf.lerno@skynet.be

• Natuurpunt WAL: www.natuurpunt-wal.be: Joris Baetens, tel. 03 722 15 37 of mail info@natuurpuntwal.be

• Natuurpunt Waasland Noord en Vriendenkring Panneweel : www.panneweel.be Bert Raets, tel 03/777.04.02 of mail info@panneweel.be

• Woon je niet in het Waasland, www.panneweel.be loodst je door naar de andere afdelingen van Natuurpunt die aan de boomplantacties deelnemen.

Omwille van de achteruitgang van de solitaire bijen bieden we bij Natuurpunt Waasland Noord bijenhotelletjes aan.

De vruchtdragende bomen en struiken hebben bestuivers nodig en omwille van de terugloop van de bijenpopulatie dachten we als afdeling van Natuurpunt om daar dit jaar eens iets samen aan te doen. We bespraken dit met de sociale werkplaats van Natuurpunt en zij maakten onze actie tot pilootproject om kleine handgemaakte bijenhotelletjes uit duurzaam lorkenhout te verspreiden. Dit hout van de lork, de lariks, is zeer duurzaam en gaat erg lang mee. De hotelletjes, die je op 28 september kan bekijken op ons feest van het hoogstamfruit , zijn 14 op 14 cm.
Natuurliefhebber weten dat er zo'n 350 soorten solitaire bijen voorkomen welke zeer mensvriendelijk zijn. Je hoeft immers niet bang te zijn dat ze overlast bezorgen of je gaan steken... Velen hebben zelfs geen angel meer.... De be-

zoekers aan 't Panneweel hebben zeker al gezien hoe de bijtjes jong en oud boeien wanneer ze in de gaatjes hun nest maken.

Dit kleine duurzame bijenhotelletje is zeker een nuttig geschenk voor komende feestdagen... je doet er je vrienden (of jezelf), de natuur, de bijen een plezier mee en je steunt bovendien de sociale werkplaats van Natuurpunt. De kostprijs is slechts € 19,- (€ 17,- voor leden van Natuurpunt) en je kan het op het digitale bestelformulier van de boomplantactie ineens mee bestellen. (www.panneweel.be).
De ophaling gebeurt op 22 november, samen met de bedeling van de bomen en de struiken.

natuurpunt

Bistro Restaurant Den Bascuul

Voor eerlijke en heerlijke vlees-, vis en vegetarische gerechten (ingrediënten grotendeels van biologische afkomst) kunt u terecht in Bistro Den Bascuul. Maandelijks kunt u er genieten van een nieuw 3- of 4-gangen-menu. Elke 2e vrijdag van de maand is het tapasavond.

Je kunt er terecht voor huisgemaakte pannenkoeken, wafels, warme appeltaart en zelfs ijs op basis van geiten- en koeienmelk. Ook fairtradekoffie, trappisten, lokale bieren, biowijn,...op een zonovergoten terras tijdens de zomer of in het gezellige interieur binnen. Puur genieten ...

Info en reservatie: 0477/907.972
info@bistrodenbascuul.be
www.bistrodenbascuul.be

Amand De Vosstraat, 9 te Eksaarde

Openingsuren : van maandag tot en met zondag van 10.30 u. doorlopend tot 's avonds
Donderdag : sluitingsdag
(ook op woensdag tijdens wintermaanden).

advertentie

COHERENT KLIMAATBELEID STARTEN IS LOONKLOOF ÉCHT VERKLEINEN

Concurrentie en loonlast

Zowat dagelijks wordt de publieke opinie door diverse 'captains of industry' duidelijk gemaakt dat dit land lijdt onder een enorme loonkloof. Die bemoeilijkt competitie met onze voornaamste West-Europese concurrenten en maakt ze met Oost-Europese en Aziatische lageloonlanden helemaal onmogelijk. Daartegenover wijzen vakbonden op de enorme (Europese) werkloosheidsproblematiek, die vooral laaggeschoolden treft.

Klimaatverandering

Al dit gekibbel stelt helemaal niets voor, wanneer je de wérkelijke problemen onder ogen ziet, zoals de klimaatverandering die een bij de Noordzee gelegen land als België heel erg zwaar zal treffen.

Daar zou het bij de lopende regeringsformaties moeten over gaan: hoe kunnen we een koolstofarme samenleving op de rails krijgen en de enorme transitie die daarvoor nodig is eindelijk starten? Immers, hoe sneller we dat doen, hoe minder dat zal kosten, hoe langer we daarmee wachten hoe zwaarder de factuur wordt. Daar zijn milieueconomen het over eens.

Belgische ecologische voetafdruk vs ruimtelijke chaos

De beperkte oppervlakte van deze planeet delen met meer dan 7 miljard mensen betekent dat ieder van ons een kleine 2 hectare ter beschikking heeft. Diverse studies tonen aan dat een gemiddelde Belg echter een voetafdruk heeft van liefst 8,2 hectare. Dat is precies evenveel als de gemiddelde Noord-Amerikaan.

Dat is niet toevallig. Niet alleen hebben we het patroon van de Noord-Amerikaanse vleesconsumptie overgenomen (vlees produceren vraagt heel veel landbouwoppervlakte) maar we werden ook verblind door de mythe van de 'American Dream'.

België kopieerde als geen ander Europees land het model van het Amerikaanse 'Suburbia': leven in een vrijstaand huis in voorstads- en plattelandsverkavelingen, gebaseerd op de beschikbaarheid van goedkope fossiele brandstof voor vervoer naar het werk, verwarming, koken ... Belgische huizen zijn bovendien héél slecht geïsoleerd: het Belgische energieverbruik per kubieke meter in residentiële gebouwen ligt meer dan 70 procent hoger (!) dan het EU-gemiddelde.

Grote huizen omringd door grote tuinen betekent weinig inwoners per hectare. Weinig huizen per hectare is extreem duur voor nutsvoorzieningen zoals rioleringen, postbedeling en ophalen van huisvuil. Bovendien maakt dat milieuvriendelijke warmtenetten onmogelijk (in Denemarken bijvoorbeeld is bijna 70 procent (!) van de woningen aan een collectief warmtenet gekoppeld).

foto : vildaphoto

Een dergelijke lage en verspreide bevolkingsdichtheid maakt rendabel openbaar vervoer onmogelijk. Het gevolg is dan weer dat dit land filekampioen is van Europa. Deze onwaarschijnlijke mobiliteits- en congestieproblematiek is een rechtsreekse afgeleide van de ruimtelijke chaos van dit 'suburbane België' én van de scheiding tussen wonen/werken/recreatie.

De vrijstaande verkavelingshuizen hebben dan ook nog diverse (bedrijfs)auto's in de garages staan, terwijl de woonbonus gretig wordt ingezet om de rekeningen te doen kloppen.

foto : website de andere Kris Peters

De werkelijke loonkloof

Een belangrijk deel van het loon van een modaal middenklasse gezin in België wordt opgesoupeerd voor het verwarmen (meestal met een fossiele brandstof) en afkoelen (airconditioning met elektriciteit) van slecht geïsoleerde alleenstaande woningen. Ook de transportkosten en het hiermeer verbonden energieverbruik (eveneens van fossiele brandstoffen) blijven maar stijgen.

Onder meer daardoor heeft België proportioneel per hoofd van de bevolking 25 procent meer energie nodig dan bijvoorbeeld Duitsland. Alle 27 EU-lidstaten samen doen het gemiddeld fors beter dan België met 21 procent minder energieverbruik. Anders gezegd: van een Duits/Europees loon moet veel minder worden opzij gelegd voor transport- en energiefacturen. Een gemiddeld Europees gezin houdt netto ruim één vijfde meer over van zijn loon dan een Belgisch gezin.

Loonkloof kleiner door beleid milieu- en ruimtelijke ordening

Een ecologisch gefundeerde ruimtelijke ordening én een betere isolatie van de Belgische gebouwen zijn met andere woorden heel belangrijke manieren om de loonkloof aan te pakken. De gezinnen zouden door een dergelijk beleid netto immers veel meer loon over houden. Bovendien levert dergelijke transitie erg veel lokale en vaak relatief laag geschoolde arbeidsplaatsen op. Zo is er erg veel isolatiewerk te doen in dit land. Dat creëert bovendien jobs die niet te delokaliseren zijn naar lageloonlanden.

De EU maakt zich op voor de implementatie van de Energy Roadmap 2050 en acht de doelstellingen van dat plan haalbaar en betaalbaar. Studie na studie toont aan dat reductie van uitstoot van broeikasgassen met 80 tot 95 procent ook in België haalbaar en betaalbaar is en goed is voor de creatie van arbeidsplaatsen. Ook een Belgische Roadmap 2050 wordt haalbaar en betaalbaar geacht. Zelfs 100 procent (!) hernieuwbare energie in België tegen 2050 wordt haalbaar en betaalbaar geacht.

Ondertussen talmen de federale en gewestregeringen met het nemen van beslissingen die het verschil kunnen maken, en die België uit zijn achterstandspositie kunnen halen. Met het blijven aankopen van 'schone buitenlandse lucht' gaan we er écht niet komen.

Deze diagnose is wetenschappelijk intussen zo degelijk onderbouwd dat ze ook door steeds meer beleidsverantwoordelijken niet meer in vraag wordt gesteld. Zo worden de nadelen van de verspreide verkavelingen en lintbebouwing steeds meer erkend.

Toch krijgt dit bewustzijn geen vertaling in het beleid, dat door economische belangen zo gestuwd wordt, zodat een ecologische geïnspireerde stedenbouw en ruimtelijke ordening geen kansen krijgt.

De woonzones in de gewestplannen bevatten nochtans ruim voldoende bouwgronden om aan de huisvestingsbehoefte te voldoen. Alleen wordt geen grondbeleid gevoerd om deze vaak in de kernen gesitueerde gronden op de markt te brengen tegen een haalbare prijs. Er worden dus nog steeds nieuwe, overbodige woonuitbreidingsgebieden en verkavelingen aangesneden, Suburbia blijft maar uitdijen.

Anderzijds zijn er veel te weinig middelen om het groot tekort aan sociale woningen bij te sturen of om de grote woningleegstand in de steden in te schakelen in een sociaal woonbeleid. We hebben dus dringend een beleid nodig dat economische ontwikkeling combineert met deze grote ecologische en sociale bekommernissen. Kunnen we dit verwachten van de komende regeringen?

Erik Rombaut, Evert Lagrou en Pascal De Decker

***Erik ROMBAUT** is bioloog. Hij doceert ecologie en milieukunde in de masteropleidingen Architectuur, Stedenbouw & ruimtelijke planning. KULeuven, faculteit architectuur LUCA. Hij publiceerde samen met Eva Heuts 'Duurzame Stedenbouw in woord en beeld'. Gids met praktijkvoorbeelden voor de transitie naar een ecopolis.*

***Evert LAGROU** is hoogleraar emeritus aan de Sint-Lucas Hogeschool Gent/Brussel, departement Architectuur, waar hij Sociologie van de Architectuur en Stedenbouw doceerde. Vandaag is hij actief als voorzitter van de Gecoro's (Gemeentelijke Commissies Ruimtelijke Ordening) van Grimbergen, zijn thuisstad, en van Vilvoorde*

***Pascal DE DECKER** studeerde sociologie en ruimtelijke planning aan de RUGent en behaalde een doctoraat in de politieke en sociale wetenschappen aan de Universiteit Antwerpen. Hij doceert aan de Faculteit Architectuur, KU Leuven LUCA en AMRP, UGent. Hij publiceerde recent samen met Bruno Meeus 'De geest van suburbia'.*

ABLLO vzw

't GROENE WAASLAND

Hoofdredactie Dirk Hylebos - 052/46 30 51
Fortenstraat 99 - 9250 Waasmunster
Boekhouding Maarten Geeraerts - tel 03/234 08 13
Klingedijkstraat 37A, 9170 Sint-Gillis
IBAN BE64 0001 7098 7152
BIC BPOT BE B1
Vormgeving en coördinatie : Maria Van de Vyver
Gilbert Cant 03/775 1931
e-mail : groene.waasland@gmail.com
Abonnement 7 EURO **Oplage** 1400 exemplaren
't groene waasland verschijnt in januari, maart, mei, september en november.

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift *'t groene waasland* kan dit
* door **7 EURO** over te schrijven naar *'t groene waasland* op **IBAN BE64 0001 7098 7152**
met vermelding abonnement *'t groene waasland 2014*
en is dan tevens '*toegetreden*' lid van de regionale vzw ABLLO.
*of via een contactadres van één of andere vereniging, die U vindt op de vorige bladzijde

Inhoud:

2 ...Woordje hoofdredacteur ... Dirk Hylebos
2 ...In Memoriam ... redactie
3 ...Vallen we zonder Elektriciteit deze winter? ... ABLLOvzw
4 ...Piekverbruiken vermindere ... ABLLOvzw
4 ...Verminder de openbare verlichting ... ABLLOvzw
5 ...Duitse schone energie breekt opnieuw records ... ABLLOvzw
6 ...Geveltuinen in Sint-Niklaas ... ABLLOvzw
8 ...NMBS-ticketautomaten, twintig jaar vertraging ... ABLLOvzw
9 ...Uitgestorven gewaande mopsvleermuis duikt op in Oost-Vlaanderen ...Natuurpunt / vzw Durme
10 ...Nieuw vijverperceel in de Fondatie ... vzwDurme
11 ...Zeldzame moerasvaren in het Molsbroek ... vzwDurme
11 ...Telescoop en fietsoplaadpunt voor Molsbroek ... vzwDurme
20 Nachtvlinders ... Natuurpunt Scousele
20 20 jaar beheer in Schauselbroek ... Natuurpunt Scousele
21 ...Natuurwandeling Klei en Vallei op 8 juni 2014 ... Ons Streven
22 ...Groenbeleid Temse : "Wij blijven spuiten" ... Ons Streven
22 ...Ledenuitstap van Ons Streven op zondag 31 augustus 2014 ... Ons Streven
24 ...Doorgaande verkeersstromen omleiden via R4 en Meccano ... ABLLOvzw
26 ...Transitië ... ABLLOvzw
28 ...Boomplantactie van Natuurpunt ... Natuurpunt
30 ...Coherent klimaatbeleid starten is loonkloof écht verkleinen ... ABLLOvzw

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift, 34ste jaargang - nr 4; september 2014 - nr 186
verantwoordelijke uitgever : Willy Van Overloop, Eikenlaan 13, 9111 Belsele

REDACTIE: Liliane Verbeke, Marc Temmermans, Jenny De Laet, Alex Zellien, Thomas Van Lancker, Nine Van Hoyweghen, Dirk Hylebos, Gilbert Cant.

Alle teksten voor het volgend nummer
moeten binnen zijn **vòòr** 25 oktober 2014 bij Gilbert Cant
tel 03 775 19 31 groene.waasland@gmail.com